

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti külföldi hírek

1. kiadás

1961. március 10.

3 óra

perc

kk. 1. a cgt 33. kongresszusának előkészületei

py/rj kó p á r i z s, 1961. március 10./mti/

a nagy francia szakszervezet, a cgt 33. országos kongresszusát május 28-tól június 2-ig rendezik meg a párizs melletti ivryben. a cgt országos vezetősége meghívja a testvérszakszervezetek küldöttsegeit is. közleményben hívta fel a francia munkásságot, támogassák a cgt vezetőségét akkor, amikor a szocialista tábor országai szakszervezeti küldöttsegeinek franciaországba jöttéről van szó, akadályozzák meg azt, ami az elmúlt években történt, hogy tudniillik a francia kormány megtagadta a beutazási vízumot a szocialista országok szakszervezeteinek képviselőitől.

--

kk. 2. nkrumah londonba érkezett és a faji megkülönböztetésről vallott nézetét ismertette

ndk/lt/rj ga kt l o n d o n, 1961. március 10./mti/

dr. nkrumah ghanai elnök londonba érkezett. a repülőtéren újságíróknak arra a kérdésére, mit gondol, a nemzetközösség tagja maradjon-e a dél-afrikai unió, ezt felelte: „erről nekem és ghana kormányának határozott véleményünk van, de nem tudom, nyilvánosságra hozhatom-e azt, mielőtt az értekezlet többi résztvevőjével beszéltem volna,„. arra a kérdésre, támogatna-e más kormányt dél-afrika kizárasát sürgető javaslatát, így válaszolt: „gondosan körülnéznék a tanácskozóasztalnál, hogy lássam a visszahatást. nézeteim a faji megkülönböztetésről nagyon erősek, de a nemzetközösség mindannyiunk számára nagyon drága. ezért az esetleges kenyértörést előzőleg alaposan meg kell fontolni és minden szempontot mérlegelni.,,

jól értesült sajtókörök úgy tudják, verwoerd dél-afrikai miniszterelnök legerősebb fegyvere: dél-afrika dus arany-,gyémánt-, urán-, erc-, mangán-, azbeszt-, króm- és szénbányái. ha kizárnak a nemzetközösségből, ezeket nyomban államosítana kártérítés nélkül. ezzel anglia elvesztené legfontosabb nyersanyag kincs-forrásait és a beléjük fektetett sok száz millió font tőkét.

--

La

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

2. kiadás 1961. március 10. 10 óra perc

kk 3. csernyigovszkij akadémikus nyilatkozata a negyedik szputnyik-
űrhajóról

t br/br vm ga Leningrád, 1961. március 10./taszsz/

vlagyimir csernyigovszkij akadémikus a szovjet tudományos
akadémia fiziológiai intézetének igazgatója nyilatkozott a taszsz
tudósítójának a negyedik szputnyik-űrhajóról.

„hamarosan eljön az idő, amikor eljut a kozmikus térségbe
az első bolygóközi hajó, amely már embert szállít a fedélzetén,,
- mondotta az akadémikus, majd hozzátette, hogy a komplex tudományos
laboratóriummal végzett új kísérlet különölegesen érdekes fiziológiai
szempontból.

a negyedik szputnyik-űrhajó sikeres útja során nyert
adatok - mutatott rá csernyigovszkij- sok, eddig még tisztázatlan
kérdés megoldására vezetik rá a tudósokat, az orvosok és biológus-
sok eddigi ismeretei a kozmoszról, amelyeket laska, belka, szrel-
ka és más állatok ürrepülése során nyertek, most lényegesen kibővül-
tek.

kk 4. észtország gazdasági sikerei

t pi/pv vm ga Tallinn, 1961. március 10./taszsz/

arnold veimer, az észt népgazdasági tanács elnöke csütörtö-
kön amerikai lap tudósítók részére rendezett sajtóértekezletén ki-
jelentette, hogy észtország az egy főre eső villanyenergiatermelés-
ben hamarosan túlszárnyalja az egyesült államokat. az idén az
egy főre eső áramtermelés 2500 kilowattóra körül lesz, de öt év múlva
ez a mennyiség már megközelíti a 7000 kilowattórát.

/folyt.köv./

8,05

2/10

mti külföldi hírek

3. kiadás

1961. március 10.

19 óra 9 perc

/kk 4. észtország gazdasági.....1.folyt./vm

veimer hangsúlyozta, hogy az észti köztársaságban gyors ütemben fejlődik a gépipar, a cementipar, valamint számos könnyűipari ág. az észti textilgyárak szövőgépeinek 90 százaléka - automata. az európai átlag jelenleg ennek a fele.

veimer közölte, hogy jelenleg 180 észti hajó foglalkozik halászáttal az óceánokon./mti/

kk 5. szovjet-mali tárgyalások

t pi/pv vm ga

moszkva, 1961. március 10./taszsz/

a mali köztársaság jelenleg moszkvában tartózkodó barátsági és jószolgálati küldöttsége tárgyalásokat folytatott szovjet kormányküldöttséggel, valamint több minisztérium és más állami szerv képviselőivel a szovjet-mali gazdasági, műszaki és kulturális együttműködés kérdéseiről. a tárgyalások szívélyes, baráti légkörben folytak./mti/

kk 6. sukarno betiltotta a cserkész-szövetséget

su/su vm ga

djakarta, 1961. március 10./mti/

mint már jelentettük, sukarno elnök a minap betiltott hat nemzetközi szervezetet, amelyek külföldi irányítás alatt állottak és veszélyeztették indonézia nemzeti érdekeit.

a reuter közli, hogy az indonéz köztársasági elnök betiltotta a cserkész-szövetséget is. elrendelte, hogy alakítsák meg a pramuka/ élcsapat/ nevű új gyermekszervezetet, amely „nemcsak nyakkendőkötéssel és természetjárással, hanem a nép sanyaru sorsával is megismertetné az ifjúsígot,..

mti külföldi hírek

4. kiadás 1961. március 10. 10 óra 7 perc

kk 13. hetvenegy bányász halt meg a japán bányaszerencsétlenség során

su/ su vm már tokió, 1961. március 10./mti/

a kamikio bányában történt szerencsétlenség hetvenegy áldozatának holttestét találták meg és hozták ki a vájatokból - jelenti az ap.

a taszsz jelentése a japán rádióra hivatkozva hangoztatja, hogy az utóbbi időben rendkívül elszaporodtak a japán bányákban a robbanások és tüzkatasztrófák. a sünn előforduló szerencsétlenségek oka a ,, termelés-racionalizálás,, néven ismert tőkés irányzat, amelynek egyetlen célja a profit növelése.

kk 7. gromiko megbeszélései

t br/pv vm ga new york, 1961. március 10./taszsz/

andrej gromiko szovjet külügyminiszter az ensz-közgyűlés 15. ülészakán. részvevő szovjet küldöttség vezetője csütörtökön villásreggelit adott indonézia, kambodzsa, afganisztán, szudán és etiópia küldöttségei vezetőinek tisztéletére.

a nap második felében gromiko fogadta india állandó ensz-képviselőjét és beszélgetést folytatott vele./mti/

kk 9. szovjet amerikai tudóscsere

t br/pv vm ga moszkva, 1961. március 10./taszsz/

szveneld jevtyojev szovjet sarkkutató, aki 13 hónapon keresztül egy amerikai antarktisz-expedíció munkájában vett részt, csütörtökön visszatért moszkvába.

/folyt.köv./

249

5. kiadás

1961. március 10.

óra 20 perc

/kk 9. szovjet amerikai tudóscsere... 1. folyt./vm

ugyanakkor a szovjetunió és az egyesült államok 1960. évi tudóscsere-egyezménye értelmében Gilbert Dewart amerikai sarkkutató most fejezi be munkáját a délsarki szovjet mirnij megfigyelő-állomáson.

a szovjet és amerikai délsarki expedíciók már negyedik esetben hajtanak végre eredményes tudóscserét. 1961-ben Leonyid Kuperov szovjet geofizikus dolgozik majd az amerikai antarktisz-expedícióval együtt, a szovjet mirnij-állomáson pedig Stewart Gilmore amerikai fizikus végez tudományos kutatást./mti/

kk 8. a brazil nép követelése

t br/pv vm ga

montevideo, 1961. március 9./taszsz/

a novos rumos című brazil lap cikkében nemzeti követelésnek nevezi a szovjetunióval, a kínai népköztársasággal és más szocialista országokkal való diplomáciai kapcsolatok felvételét. „ez elsősorban szuverén államhoz méltó csatlakodást lenne - írja a lap. - ezenkívül az ilyen intézkedés megfelel fejlődésünk érdekeinek, mert új piacokat nyit árunk számára és lehetővé teszi a brazil ipar fejlesztéséhez feltétlenül szükséges felszerelések megvásárlását. ellenkező esetben továbbra is elzárjuk magunkat az emberiség egyharmad részét magukban foglaló országok csoportjától. ezek egyike a szovjetunió, a béke előharcosa, élenjáró a tudományban és technikában,,,

a lap ezután amerika kiszolgáltóinak nevezi azokat a reakciós erőket, amelyek kámpányt indítottak quadros elnök és kormánya ellen, mert rendezni akarja brazilia viszonyát a szovjetunióval és más szocialista országokkal.

a lap felhívja az ország demokratikus erőit, hogy harcoljanak a szocialista országokkal való diplomáciai kapcsolatok felvételéért.
/mti/

2h.5

mti külföldi hírek

6. kiadás

1961. március 10.

10 óra

perc

kk 10. elégedetlenség burmában a csangkajsekistáknak nyújtott amerikai segítség miatt

t br/pv vm már

peking, 1961. március 10./taszsz/

burmában tömeggyűléseken tiltakoznak a csangkajsekista csapatoknak nyújtott amerikai segítség miatt.

bassein városban a különböző politikai pártok és népi szervezetek együttes gyűlésén egyhangulag elítélték az egyesült államokat a fegyverszállítások miatt és harcra szólították a népet az agresszorok ellen. a gyűlés résztvevői ilyen jelszavakat hangoztattak: „agresszorok takarodjatok!”, „kergessük ki a csangkajsekista támadókat!”,

meithyl városban a politikai pártok és tömegszervezetek bizottságot hoztak létre a csangkajsekistáknak nyújtott amerikai támogatás megakadályozására./mti/

- . -

kk 11. Laosz baráti kapcsolatokat létesít szomszédaival

t br/pv vm ga

hanoi, 1961. március 10./taszsz/

a vietnami demokratikus köztársaság kormánya és a laoszi királyi kormány elhatározta, hogy kölcsönösen kereskedelmi képviselőket és kulturális központot létesít - jelenti a vietnami tájékoztató iroda. hasonló határozatot hozott a kínai népköztársaság kormánya és a laoszi királyi kormány is./mti/

- . -

kk 14. „választások”, délnyugat-afrikában

t br/pv vm már

London, 1961. március 10./taszsz

a reuter-hirügynökség tudósítója jelenti délnyugat-afrika fővárosából:

/folyt.köv./

2hs

mti külföldi hírek

7. kiadás

1961. március 10.

10 perc

/kk 14. „választások,,.....1.folyt./vm

ma közzétették a délnyugat-afrikai parlamenti választások eredményeit. a 18 mandátum közül 15-öt az uralkodó nacionalista párt szerzett meg, amely szoros kapcsolatot tart fenn a délafrikai unióban hatalmon levő nacionalista párttal.

a szavazáson - mutat rá a tudósító - 40 000 fehér vett részt, az afrikaiak közül egyetlen egyet sem engedtek az urnákhoz.
/mti/

kk 12. terjeszkedik a japán felderítő szolgálat

t br/pv vm ga

tokió, 1961. március 10./taszsz/

a japán kormány 50 millió jennel növelte az idén a minisztertanács mellett működő ugynevezett felderítő osztály költségvetését. ez azt jelenti, hogy felderítésre 360 millió jent költenek.

a szakai simpo nevű lap rámutat, hogy az említett osztály a valóságban nagyszámu más szervezet munkáját irányítja, amelyek kémértesülések szerzésével foglalkoznak a japán szakszervezetekben, politikai pártokban és demokratikus szervezetekben, sőt a szocialista országokban is./mti/ több, mint

kk 15. rövid hírek

br/pvmm már

1961. március 10./mti/

b o n n

a nyugatnémet rendőrség tömeges letartóztatásokat hajtott végre északrajna-vesztfália területén. mint az adn jelenti, eddig 30 embert tartóztattak le, mert tagjai a kommunista pártnak és mert „kommunista propagandaanyagot, terjesztettek./taszsz/

/folyt.köv./

8,50

me

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

8. kiadás

1961. március 10.

11 óra

perc

/kk 15. rövid hírek.....1.folyt./vn

L o n d o n

amint a reuter tudósítója jelenti canberrából, colwell, az ausztrál parlament munkáspárti frakciójának vezetője bizalmatlansági indítványt tett menzies kormánya ellen. az ellenzéki frakció azzal vádolja a kormányt, hogy veszélyesen csökkentette a külföldi valutaalapot és szükségtelen importcikkkel árasztotta el az országot./taszsz/

a t h é n

a görög parlament törvényt hozott a kormány által a british petroleum angol olajmonopóliummal és egy sor amerikai társasággal megkötött szerződések ratifikálására./taszsz/

m o s z k v a

anasztasz mikojan, a szovjetunió minisztertanácsának első elnökhelyettese, fogadta a moszkviban tartózkodó harold wilson volt angol kereskedelemügyi minisztert./taszsz/

a s h a b á d

libiai parlamenti küldöttség érkezett csütörtökön ashabádba, turkménia fővárosába ahmed rafik mahdavi vezetésével./taszsz/

d e l h i

delhiben egyezményt írtak alá az india és a mongol népköztársaság közötti kulturális együttműködésről. az egyezmény öt évre szól./taszsz/

r a b a t

a rabati városi tanács határozatot hozott a marokkói főváros egyik utcájának átkereszteléséről. az utca neve ezután patrice lumumba-körút lesz./taszsz/

/folyt.köv./

Moz

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

8. kiadás

1961. március 10.

11 óra

perc

/kk 15. rövid hírek.....1.folyt./vn

L o n d o n

amint a reuter tudósítója jelenti canberrából, colwell, az ausztrál parlament munkáspárti frakciójának vezetője bizalmatlansági indítványt tett menzies kormánya ellen. az ellenzéki frakció azzal vádolja a kormányt, hogy veszélyesen csökkentette a külföldi valutaalapot és szükségtelen importcikkkel árasztotta el az országot./taszsz/

a t h é n

a görög parlament törvényt hozott a kormány által a british petroleum angol olajmonopóliummal és egy sor amerikai társasággal megkötött szerződések ratifikálására./taszsz/

m o s z k v a

anasztasz mikojan, a szovjetunió minisztertanácsának első elnökhelyettese, fogadta a moszkviban tartózkodó harold wilson volt angol kereskedelemügyi minisztert./taszsz/

a s h a b á d

libiai parlamenti küldöttség érkezett csütörtökön ashabádba, turkménia fővárosába ahmed rafik mahdavi vezetésével./taszsz/

d e l h i

delhiben egyezményt írtak alá az india és a mongol népköztársaság közötti kulturális együttműködésről. az egyezmény öt évre szól./taszsz/

r a b a t

a rabati városi tanács határozatot hozott a marokkói főváros egyik utcájának átkereszteléséről. az utca neve ezután patrice lumumba-körút lesz./taszsz/

/folyt.köv./

mo

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

9. kiadás

1961. március 10.

11 óra 15 perc

/kk 15. rövid hírek.....2.folyt./vm

b o n n

gilson belga hadügyminiszter csütörtökön bonnban találkozott
strauss nyugatnémet hadügyminiszterrel. a megbeszéléseken résztvett
kammhuber tábornok, a nyugatnémet légierők parancsnoka is./taszsz/

n e w y o r k

a newsweek című ismert amerikai hetilap csütörtökön
bejelentette, hogy a vincent astor alapítvány eladta a lapot
a washington post társaságnak. a newsweek új gazdája eddig a
washington post and times herald című lapot adta ki./ap, reuter/

b r a s i l i a

alfonso arinos, brazil külügyminiszter bejelentette:
tito jugoszláv elnök júniusban braziliába látogat./upi/

r ó m a

bologna megyében sztrájkba léptek a mezőgazdasági munkások.
jobb szociális viszonyokat követelnek./ctk/

kk 16. gromiko megbeszélést folytatott guinea ensz-kül-
döttével

t v ö / s p / v l m á r

new york, 1961. március 10. /taszsz/

gromiko külügyminiszter, az ensz-közgyűlés ülészakán részt
vevő szovjet küldöttség vezetője csütörtökön délután fogadta
diallot, a guineai köztársaság állandó ensz-képviselőjét és meg-
beszélést folytatott vele. /mti/

10, 10

210

mti külföldi hírek

10. kiadás

1961. március 10.

11 óra

perc

kk 17. majszkij professzor az újabb szovjet űrhajó-
kísérlet biológiai jelentőségéről

t vö/sp/s már m o s z k v a , 1961. március 10./taszsz /

Ivan Majszkij professzor, a kísérleti biológiai intézet igazgatója a moszkovszkaja pravdában kifejti: a biológusokat rendkívül érdekli, hogyan viselik el az élőlények az űrrepülést.

- minden újabb kísérlet közelebb hozza azt az időt, amikor az ember elhagyja a földet és elindul a világűrbe - mondotta; majd a negyedik szovjet űrhajó felbocsátásával végzett kísérletekről szólva megállapította, hogy a tudósok eddig nem jutottak egyöntetű következtetésre abban a tekintetben, hogyan hat a súlytalanság az élő szervezetre. az sem világos, milyen túlterhelést bír el az emberi szervezet az űrhajó felbocsátásakor és leszállásakor.

fontos kérdés az űrutas ételmezése, a megfelelő életkörülmények biztosítása az űrhajóban, stb. a tudósok azt is tanulmányozzák, hogyan viseli el az élő szervezet a kozmikus sugárzást, hogyan hat ki az űrrepülés az öröklődő tulajdonságok szempontjából. ennek érdekében gondosan tanulmányozzák majd a csernuska utódait.

- rendkívül fontos annak tanulmányozása is - jegyezte meg a továbbiakban Majszkij professzor -, hogy milyen hatással jár az űrrepülés az ionsugárzás iránt rendkívül érzékeny egyszerűbb szervezetekre. eddig ezt a hatást elsősorban magasabbrendű állatokra / például kutyákra / vonatkozólag vizsgálták.

c a n b e r n a

„ a szovjetunió újabb sikeres kísérletet hajtott végre az ember űrhajózásának előkészítésére „ - ezzel a címmel számolt be az age című nagy ausztráliai lap a szovjet űrkutatás legújabb vívmányáról.

az ausztráliai lapok és a rádió közleményeinek előterében szintén az erre vonatkozó taszsz -közlemény áll. több lap azt írja, hogy a szovjetunió több sikeres kísérlet után most már készen áll arra, hogy embert küldjön a világűrbe./mti /

-.-

10, 15

mti külföldi hírek

10. kiadás

1961. március 10.

11 óra

perc

kk 17. majszkij professzor az újabb szovjet űrhajó-
kísérlet biológiai jelentőségéről

t vö/sp/s már m o s z k v a , 1961. március 10./taszsz /

Ivan majszkij professzor, a kísérleti biológiai intézet igazgatója a moszkovszkaja pravdában kifejti: a biológusokat rendkívül érdekli, hogyan viselik el az élőlények az űrrepülést.

- minden újabb kísérlet közelebb hozza azt az időt, amikor az ember elhagyja a földet és elindul a világűrbe - mondotta, majd a negyedik szovjet űrhajó felbocsátásával végzett kísérletekről szólva megállapította, hogy a tudósok eddig nem jutottak egyöntetű következtetésre abban a tekintetben, hogyan hat a súlytalanság az élő szervezetre. az sem világos, milyen túlterhelést bír el az emberi szervezet az űrhajó felbocsátásokon és leszállásokon.

fontos kérdés az űrutas ételmezése, a megfelelő életkörülmények biztosítása az űrhajóban, stb. a tudósok azt is tanulmányozzák, hogyan viseli el az élő szervezet a kozmikus sugárzást, hogyan hat ki az űrrepülés az öröklődő tulajdonságok szempontjából. ennek érdekében gondosan tanulmányozzák majd a csernuska utódait,

- rendkívül fontos annak tanulmányozása is - jegyezte meg a továbbiakban majszkij professzor -, hogy milyen hatással jár az űrrepülés az ionsugárzás iránt rendkívül érzékeny egyszerűbb szervezetekre. eddig ezt a hatást elsősorban magasabbrendű állatokra / például kutyákra / vonatkozólag vizsgálták.

c a n b e r n a

„ a szovjetunió újabb sikeres kísérletet hajtott végre az ember űrhajózásának előkészítésére „ - ezzel a címmel számol be az age című nagy ausztráliai lap a szovjet űrkutatás legújabb vívmányáról.

az ausztráliai lapok és a rádió közleményeinek előterében szintén az erre vonatkozó taszsz -közlemény áll. több lap azt írja, hogy a szovjetunió több sikeres kísérlet után most már készen áll arra, hogy embert küldjön a világűrbe./mti /

mo

11. kiadás

1961. március 10.

11 óra 25 perc

kk 20. az új török alkotmánytervezetről

y zsu/gk/vl már

ankara, 1961. március 10. /afp/

a török alkotmányozó gyűlés anteken megkezdte az új török alkotmány és a választási törvény tervezetének vitáját.

az alkotmánytervezet szerint a törvényhozó hatalom a nagy nemzetgyűlés kezében lenne, amely a képviselőházból és a köztársasági tanácsból áll. a képviselőház 450 tagját négyévenként általános titkos szavazással választják. a köztársasági tanács 160 tagu, ebből 150-et a választó testület választ, 10-et az államfő nevez ki. itt a követelmények közé tartozik a betöltött 40 év és főiskolai tanulmányok elvégzése. a köztársasági tanács tagjait 6 évre választják.

az államfőt a nagy nemzetgyűlés választja kétharmados többséggel hét évre. a hétéves mandátum letöltése után az elnök nem választható meg újra. a miniszterelnököt az államfő nevezi ki a nagy nemzetgyűlés tagjai közül. /nti/

kk 18. végetért a latinamerikai országok mexikói értekezlete

t vö/sp/vl már

mexico city, 1961. március 10. /taszsz/

csütörtökön végetért a latinamerikai országok négynapos értekezlete, amelyet a nemzeti függetlenség, a gazdasági felszabadulás és a béke kérdésével kapcsolatban tartottak.

az értekezlet öt határozatot hozott, amelyek az említett kérdésekkel foglalkoznak és kiadott egy zárónyilatkozatot.

a határozatok hangsúlyozzák: a latinamerikai országok népeinek fő feladata, hogy a világot átfogó imperialista-ellenes és gyarmatellenes front keretén belül harcoljanak nemzeti felszabadulásukért. latin-amerika fejlődését legfőképpen az észak-amerikai imperializmus gátolja - hangsúlyozzák a határozatok.

az értekezlet egyik határozata hangsúlyozza, hogy harcolni kell folytatni a hátrányos szerződések és egyezmények ellen, amelyek a latinamerikai országokat nem kezelik egyenjogú félként, a tervbevetett dél-atlanti tőbb ellen. az értekezlet elítélte a monopóliumot, a panamerikanizmust, valamint az amerikai államok szervezetét, mint az északamerikai imperializmus behatolásának eszközt.

/folyt.köv./

Handwritten mark

kk 18. /végetért a ... 1. folyt./ vl

az értekezlet résztvevői kijelentették, hogy támogatják panama népének harcát a panama-csatorna övezetének visszaadásáért és hajlandók sikraszállni azért, hogy a latinamerikai népek visszakapják azokat a területeket, amelyeket az egyesült államok kormánya vett el tőlük. szolidaritásukat nyilvánították puerto rico, algéria és kongó nemzeti függetlenségért harcoló népeivel, portugália és spanyolország népeinek a fasiszta rendszer ellen vívott harcával, elítélték a paraguayi, a dominicai és a nicaraguai diktatúrát.

az értekezlet résztvevői állást foglaltak a hidegháború és a fegyverkezési verseny ellen, az atomfegyverkísérletek ellen, követelték az általános és teljes leszerelést, a nukleáris fegyverek eltiltását.

az értekezlet résztvevői kijelentették, hogy latin-amerika népei együttéreznek a kubai forradalommal és támogatják azt. - ha fegyveres agresszió történik kuba ellen - mondja az egyik határozat -, latin-amerika minden népe úgy tekinti, hogy őt is agresszió érte és minden rendelkezésre álló eszközt mozgósít az agresszió visszaverésére. az értekezlet megállapította, hogy az antikommunizmus csak eszköz a népek közötti egyetértés megbontására és az imperialista behatolás elősegítésére.

az értekezlet javasolta, hogy szervezzenek minden latin-amerikai országban mozgalmat a nemzeti szuverénitás védelmére, a gazdasági szabadság kiharcolására és a béke fenntartására. elhatározták, hogy a közeljövőben megtartják az elmara-dott afrikai, ázsiai, óceániai és latinamerikai országok képviselőinek értekezletét, hogy megteremtsék a népek egységfrontját az imperializmussal szemben. /mti/

MG

mti külföldi hírek

13. kiadás

1961. március 10.

11 óra 35 perc

kk 19 a pravda a nyugatnémet kormánynak küldött szovjet emlékirat bonni visszhangjáról

t zj/bog/s már m o s z k v a , 1961 március 10./taszsz /

a pravda pénteki számában azzal a kérdéssel foglalkozik, milyen visszhangot keltett bonnban a szovjet kormány tegyebbi emlékirata. v. menysikov, a cikk írója megállapítja: az a visszhang, amelyet ez az emlékirat a szovjetunió határain túl váltott ki, arról tanuskodik, hogy a nyugat-európai országokban mind nagyobb megértésre talál az a szovjet álláspont, miszerint minél előbb véget kell vetni a német békeszerződés hiányából fakadó természetellenes és veszélyes helyzetnek.

hogyan reagálnak az emlékiratra nyugat-németországban? erre a kérdésre válaszolva menysikov rámutat, hogy bár még nem érkezett meg az nszk kormányának hivatalos jegyzéke, látható, hogy az nszk vezető körei és a hozzájuk közelálló sajtószervek elvetik az emlékirat valamennyi főbb megállapítását.

mindenekelőtt sietve sikraszálltak a szovjet kormány azon javaslata ellen, hogy megkössék a békeszerződést és ilymódon megoldják a nyugat-berlini kérdést, ami biztos alapot jelentene az európai béke számára. bonn sz. lékcsan káslekedik a konkrét válasszal és ugyanakkor igen aktív katonai-diplomáciai tevékenységet folytat a nato keretein belül.

ha ezt figyelembe vesszük - írja menysikov - , kedvezőtlen megvilágításba kerül nyugat-németország bizonyos körének negatív magatartása a szovjet kormány emlékiratával szemben. nem akadály-e a szovjet békekezdeményezés a nato és a bundeswehr atomfelfegyverzésének útjában? és nem reménykednek-e egyesek az nsz-ban abban, hogy megszerzik a nyugatnémet hadvezetés számára az atomfegyvert, amely „meggyőző érv” lehetne a békeszerződésből folytatandó tárgyalásokon? ezek a remények niibavatók, aki eddig reménykedik, keserű csatlódásra ébred - írja a pravda./ati /

10,40

240

mti külföldi hírek

14. kiadás

1961. március 10.

12 óra

perc

kk 24. a szputnyikok családfájára felkerült az újabb ág -
párizsi lapvélemények a szovjet tudomány új sikeréről

py st/vl kó

párizs, 1961. március 10. /mti/

az egész párizsi sajtó vezető helyen közli pénteken reggel a szovjet tudomány újabb diadalának hírét. a jobboldali figaro a szputnyikok „családfájára„ felrajzolja az újabb ágat. az aurore félig-meddig tréfás címében kiemeli, hogy az űrkutya 28.000 kilométeres óránkénti sebességgel többször megkerülte a földet, mielőtt visszatért volna öljába. a lap tudományos munkatársa „az űr meghódítására megindult szovjet-amerikai mérkőzés„ állását az eddigi eredmények egybevetésével úgy állapítja meg, hogy „jogos a vélemény: a szovjet tudósok állnak közelebb a győzelemhez„.

az aurore beszámol arról, hogy az új szovjet teljesítmény hírének ismeretessé váltakor washingtonban a pesszimizmus lett urrá. az első amerikai - az eddigi eredmények és tervek szerint - az űrben legfeljebb 160 kilométeres magasságot érhet el. 5-600 kilométeres röppályával, és 8000 kilométeres óránkénti sebességgel repülhet majd. „az oroszok - írja a lap - egészen más teljesítményt akarnak elérni. műbolygóba ültetik az űr első utasát és a föld körül 28.000 kilométeres sebességgel több fordulót akarnak tételni vele, mielőtt leszállítanák!„

a szocialista populaire aláhuzza, hogy az amerikai tudósok meg vannak győződve arról, a szovjetunióban máris készen állnak egy embernek az űrbe fellövésére.

az humanité így ír:

a szovjet tudósok módszeresen valósítják meg azt a programot, amelynek a végén az ember első űrbeli utja áll. hiábavaló dolog jósolgatni, mikor is történik meg ez, de az új, teljes sikerrel koronázott kísérlet után kísértésbe kerül az ember, hogy azt gondolja, talán már az idei nyár sem mulik el anélkül, hogy utasok ne szálljanak fel egy ugyanolyan űrhajóra, mint amelyről tegnap egy feketeszőrű kutya leszállt. lépésről-lépésre tökéletesítik azt a kényes gépezetet, amely a jövő utasok biztonságát szolgálja. az is lehet, hogy a szakértők még nem lesznek teljességgel megelégedve a március 9-i eredménnyel az elvitathatatlan siker ellenére sem. lehet, hogy egy vagy több kísérlet szükséges még a döntő utazás előtt, de a szovjetunióban a türelmetlenség és a rögtönzés nem foglaltatik benn a tudományos programokban. az ember előtt mindenestre megnyílt az űr világa.

10,50

240

kk 21. szovjet tudósok a szputnyik-űrhajó segítségével végzett kísérletekről

kcs/st/s már m o s z k v a 1961. március 10. /mti /

a 4,700 kilogramm súlyú szputnyik-űrhajó sikeres felbocsátása és visszatérítése áll pénteken az érdeklődés előterében a szovjetunióban. valamennyi szovjet lap első oldalán ismerteti a társasz közleményét, a szovjet tudósok, a szovjet társadalom képviselőinek nyilatkozatait. a rádió híradásaiban első helyen közvetíti a szputnyik-űrhajóval foglalkozó nyilatkozatokat.

az első tudományos kommentírok mindenekelőtt a kísérlet segítségével végzett biológiai vizsgálatokkal foglalkoznak. erről a kérdéstről neves szakemberek írnak a szovjet lapokban. a pravda például kostojanc professzornak, a tudományos akadémia levelező tagjának cikkét közli. a komszomolszkaja pravdában az űrbiológia neves képviselője, parin professzor, a szelszkaja zsziznyben egy másik űrbiológus, marsak professzor ír cikket ezekről a kérdésekről. a cikkek számos érdekes megállapítást tartalmaznak.

kostojanc akadémikus leszögezi: ma még korai lenne megállapítani, milyen eredménnyel jártak a negyedik űrhajó-szputnyikon végzett biológiai kísérletek. annál is inkább nehéz ezt megállapítani, mivel a biológusok hosszabb időn át vizsgálják a kísérleti állatokat, növényeket annak megátapítására, nem keletkeztek-e maradandó elváltozások szervezetükben. „jelenteg csak arra szorítkozhatunk, hogy kifejezzük mély meggyőződésünket: az új űrhajó-szputnyik felbocsátása fontos lépést jelent a világ tudományos kincsestárának kiegészítéséhez; a tudomány jelentős mértékben gazdagodott már az elsődleges adatok feldolgozásával is,„.

kostojanc részletesen foglalkozik ezzel a kérdéssel, miért volt szükség belka és sztrelika elmúlt évi sikeres űrutazása után újabb hasonló jellegű kísérletekre. „az ilyen megismételt kísérletek a kozmikus biológia és orvostudomány terén több, mint szükségesek, mivel e munka végcélja az ember űrutazásának előkészítése - írja kostojanc - az ismétlést számos célkitűzés teszi szükségessé. mindenekelőtt azt kell számításba venni, hogy az orvostudományi-biológiai vizsgálatok programja nem csupán azt elemzi, hogyan hatnak közvetlenül a különböző tényezők a kísérleti állatok szervezetére, hanem azt is, milyen hatásuk mutatkozik a későbbiek során. ez mindenekelőtt a kozmikus sugárzásra vonatkozik, amelynek hatása a szervezetben nem csupán közvetlenül a besugárzás pillanatában érvényesül, hanem távolabbi időpontban is, beleértve hatását az utókorra „.

/folyt.köv./ 11,00

Me

kk. 21./ szovjet tudósok.../ 1.folyt.s

kostojanc akadémikus hangsúlyozza : a jelenlegi kísérletek során a többi között növényeken is folytattak vizsgálatokat. ezenkívül ismételtén kipróbálták azokat a rádió-televíziós és rádió-telemetrikus berendezéseket, amelyek lehetővé teszik a közvetlen megfigyelést ; ismételtén megvizsgálták a kabin belső berendezésének működését.

a második szovjet szputnyik-űrhajó segítségével végzett kísérletek egyenes folytatása a jelenlegi kísérletsorozat - állapítja meg marsak akadémikus a szelszkaja zszizny című lapban. „ számunkra, orvosok számára rendkívül fontos az a tény, hogy a kísérleti állatok épségben visszatértek a földre és közvetlenül megfigyelhetjük majd őket a továbbiak során, - mondotta többek között marsak professzor a lap munkatársának.

a szovjet űrbiológia egyik legismertebb képviselője, parin, az orvostudományi akadémia tagja a komszomolszkaja pravdában hangsúlyozza : a szovjet tudósoknak sikerült olyan módszereket kidolgozni, amelyek segítségével a kísérleti állatokat megfigyelhetik a legfontosabb szakaszokban, így a rakéta rajtja szakaszában, a súlytalanság állapotában, valamint a visszatérés időszakában. a belka, sztrelika és csarnuska kutyákon elvégzett kísérlet alapján már most kijelenthetjük, hogy az ember űrutazása szempontjából a súlytalanság állapota nem jelent veszélyt - jelentette ki parin akadémikus, hangsúlyozva : a szovjet tudósok érdekes adatokat szereztek arról, hogyan hatnak az élő szervezetre a rendkívüli feltételek, például a rakéta hajtóműveinek zaja, a rakétatest vibrációja, valamint a rajt- és a visszatérítés szakaszában fellépő nagy megterhelés.

egy másik szovjet tudós, kurszanov akadémikus hangsúlyozta : az a tény, hogy az út során az űrhajó szputnyik mechanizmusai, irányító berendezései kifogástalanul működtek, azt tanúsítják, hogy az eljövendő űrhajó- szputnyikok épségben terhetnek vissza a föld megadott pontjára. a jelenleg elvégzett kísérlet legfontosabb vonása éppen az, hogy rendkívül közel hozza az első űrhajós utnak-indulását.

--

G

me

17. kiadás

1961. március 10.

óra 2) perc

kk 22. a nyugati monopóliumok akadályozzák az indiai olajipar fejlődését

t nk/gk/vl már

delhi, 1961. március 10. /taszsz /

az indiai sajtó komoly aggodalommal ír arról, hogy kudarcot végződtek a tárgyalások a kormány és a nyugati olajfeldolgozó monopóliumok között. a lapok jelentései szerint e tárgyalásokon elsősorban arról volt szó, hogy az indiai kitermelt olaj feldolgozásában vegyen részt a standard vacuum és egy másik nyugati monopólium.

a tárgyalásokra annak-következtében került sor, hogy az indiai ipar állami szektorba nem rendelkezik olajfeldolgozó üzemekkel, az indiai kormány felkérésére a szovjetunió vállalta, hogy olajfeldolgozó üzemét épít, amelynek kapacitása évi kétmillió tonna nyersolaj feldolgozása.

az indiai kormány más lehetőségek után kutatva a kérdéstről néhány nyugati monopóliummal is tárgyalásokat kezdett, ezek azonban sikertelenül végződtek. az indian express című lap rámutat, hogy a nyugati társaságok tartózkodása „akadályozza az indiai állami olajipar fejlődését”,.

mint látható, a nyugati társaságok, amelyek hosszú időn át sikertelenül kutattak olaj után Indiában, most arra törekednek, hogy megakadályozzák az olajfinomítás és feldolgozás megindítását, ami pedig india számára elsőrendű jelentőségű. /mti/

kk 26. min feneklettek meg a francia-algériai tárgyalások?
- az humanité tuniszi tudósítójának jelentése

py st/vl kó

párizs, 1961. március 10. /mti/

az humanité tuniszi tudósítója hírt ad arról, min feneklettek meg az elmúlt hetekben láfolyt francia-algériai előzetes és titkos tárgyalások. az humanité tudósítója szerint a félhivatalos megbeszéléseknek főleg svájcban került sor. a megbeszéléseket pillanatnyilag felfüggesztették, a tárgyalófelek főleg abban nem tudtak megegyezni, hogy francia részről az igazi és nyilvános francia-algériai tárgyalások megkezdésének előfeltételül előzetes fegyvernyugvást követeljen. algériai részről szembehelyezkedtek ezzel a követeléssel, mert úgy vélik, hogy a párizs fel fogása szerinti fegyvernyugvás teljesen kielégítőhöz vezetne.

ing

17. kiadás

1961. március 10.

óra 29 perc

kk 22. a nyugati monopóliumok akadályozzák az indiai olajipar fejlődését

tnk/gk/vl már

delhi, 1961. március 10. /taszsz /

az indiai sajtó komoly aggodalommal ír arról, hogy kudarcot végződtek a tárgyalások a kormány és a nyugati olajfeldolgozó monopóliumok között. a lapok jelentései szerint e tárgyalásokon elsősorban arról volt szó, hogy az indiai kitermelt olaj feldolgozásában vegyen részt a standard vacuum és egy másik nyugati monopólium.

a tárgyalásokra annak-következtében került sor, hogy az indiai ipar állami szektorba nem rendelkezik olajfeldolgozó üzemekkel. az indiai kormány felkérésére a szovjetunió vállalta, hogy olajfeldolgozó üzemét épít, amelynek kapacitása évi kétmillió tonna nyersolaj feldolgozása.

az indiai kormány más lehetőségek után kutatva e kérdéstről néhány nyugati monopóliummal is tárgyalásokat kezdett. ezek azonban sikertelenül végződtek. az indian express című lap rámutat, hogy a nyugati társaságok tartózkodása „akadályozza az indiai állami olajipar fejlődését”,.

mint látható, a nyugati társaságok, amelyek hosszú időn át sikertelenül kutattak olaj után Indiában, most arra törekednek, hogy megakadályozzák az olajfinomítás és feldolgozás megindítását, ami pedig india számára elsőrendű jelentőségű. /mti/

kk 26. min feneklettek meg a francia-algériai tárgyalások?
- az humanité tuniszi tudósítójának jelentése

py st/vl kó

párizs, 1961. március 10. /mti/

az humanité tuniszi tudósítója hírt ad arról, min feneklettek meg az elmúlt hetekben lefolyt francia-algériai előzetes és titkos tárgyalások. az humanité tudósítója szerint a félhivatalos megbeszéléseknek főleg svájcban került sor. a megbeszéléseket pillanathivileg felfüggesztették. a tárgyalások főleg abban nem tudtak meggyezni, hogy francia részről az igazi és nyilvános francia-algériai tárgyalások megkezdésének előfeltételül előzetes fegyvernyugvást követeljen. algériai részről szembehelyezkedtek ezzel a követeléssel, mert úgy vélik, hogy a párizs fel fogása szerinti fegyvernyugvás teljes mértékben köztudatúhoz vezetne.

11,20

kk 27. a spanyolországi politikai foglyok és száműzöttek szabadonbocsátásaért

py/st/s kó párizs, 1961. március 10./mti /

március 25-én és 26-án párizsban számos ország kimagasló közéleti személyiségeinek részvételével konferenciát rendeznek a spanyolországi politikai foglyok és száműzöttek amnesztációjának követelésére. világhírű művészek nagyértékű műalkotásokat adományoztak a konferencia rendezőbizottságának, hogy kiállítással egybekötött aukción bocsássák azokat áruba, s a befolyó összegből segélyezzék a spanyol száműzötteket, a franco-rendszer áldozotteit. picasso egy hétmillió frankra értékelt vásznat juttatta el, henry moore egy másfélmillió értékű szobrot engedte át, ezenkívül több mint 40 műalkotás érkezett a konferencia rendezőbizottságának címére. /frank

a francia népi segély és a franco-rendszer áldozatainak védelmére alakult bizottság képviselőinek vezetésével csütörtökön küldöttség járt spanyolország parizsi nagykövetségén, ahol 4,000 aláírással ellátott levelet adtak át, amelyben követelik a spanyolországi amnesztiát, egyben pedig tiltakoznak az olyan embertelen intézkedések ellen, mint az, hogy franco hatóságai zároltak a spanyolországi politikai foglyok számára összegyűjtött étel- és ruhanemű-küldeményeket.

--

kk 30. újabb bundeswehr-osztály érkezik franciaországba

py/sz/s kó párizs, 1961. március 10./mti /

péntekre varják a franciaországi Mourmelonba azt a kilenc katonavonatot, amelyen a bundeswehr 1,500 embere érkezik kéthetes „gyakorlatozásra”, francia táborba. a francia haladó közvélemény továbbra is elítéli, hogy a de Gaulle-ista-kormány támogatja a bocsát franciá földön az egykori megszállók, a wehrmacht jogutódjának rendelkezésére és ezzel támogatja a nyugatnémet militarizmust.

--

Handwritten signature

19. kiadás

1961. március 10.

13 óra 05 perc

kk 29. párizsi egyetemista tüntetés

py/st/s kó párizs, 1961. március 10. /mti/

csütörtökön este párizsban 1,500 egyetemista meglepetés-szerű tüntetést rendezett az utcákon az algériai köztársaság ideiglenes kormányával való tárgyalások követelésére. a rendőrség riadóautói nagy számban vonultak ki, de már csak a tüntetés végén értek a helyszínre.

kk 28. a pedagógus „forgó-sztrájk”, hírei

py st/vl kó már párizs, 1961. március 10. /mti/

a francia fővárosban pénteken zárva maradtak az iskolák. a pedagógusok „forgó-sztrájkjának”, második sorozata utolsó napján szajna megyében és még nyolc megye városában, falvaiban a tanárok és tanítók nem léptek a katedrára. a pedagógusok sztrájkja, amint azt georges aulong, a 280.000 tanárt, tanítót tömörítő közoktatásügyi szövetség országos titkára az mti párizsi tudósítójának elmondotta, kettős célt szolgál: a pedagógusok követelik új osztályba sorolásukat és ezzel fizetésük emelését, emellett pedig felhívják a figyelmet a közoktatás nehéz helyzetére /200.000 tanárral és tanítóval van kevesebb a kettőtől, a tanterem-hiány miatt még barakk-iskolák is vannak.../

a közalkalmazottak más rétegei is bérharcba kezdtek. az elmúlt hetekben forgósztrájkok voltak a postások sorában, kisebb-nagyobb munkabeszüntetések a fegyvergyárakban, dohánygyárakban, kórházakban stb. a három legnagyobb szakszervezet, a cgt, a cftc és a force ouvrière együttes felhívására a közalkalmazottak egésznapos sztrájkot terveznek március 14-re. ezen a napon egymillió közalkalmazott fogja abbahagyni a munkát.

a francia kommunista párt politikai bizottsága csütörtöki ülésén tanulmányozta a bérharcok helyzetét és megállapította, hogy az állami szektorban dolgozók a kormány meg nem tartott ígéretei következtében fokról-fokra elszegényednek. jónászt az algériai háború és a fegyverkezési politika következménye szögezte le a politikai bizottság, amely közleményében hangsúlyozta, hogy a párt, mint mindenkor, most is támogatja az állami szektor dolgozóinak jogos harcát.

kk 25. a tananarivei értekezlet résztvevői kongó további szét-
darabolását akarják

ö e/fr/s már 1961. március 10./mti /

t a n a n a r i v e

az imperialisták kongói bábjaik tananarivei értekezle-
téről csütörtök délután közleményt adtak ki, ebből kitűnik,
hogy a tanácskozás résztvevői megbizók törekvéseinek meg-
felelően, a kongói egység széttúzása, s az ország további szét-
darabolása mellett foglaltak állást.

a közlemény bejelenti, az ,, értekezlet résztvevői el-
ismerik a kongó területén már megalakult független államokat
/ a csombe-féle katanga-tartományt és a kalondzsi-féle ,, bánya-
államot,, / és elvben szükségesnek tartják, hogy földrajzi,
néprajzi és gazdasági megfontolások szerint további független
államok alakuljanak kongóban,,.

ileo, a leopoldville-i bábkormány ,, miniszterelnöke,,
az értekezlet szóvivőjeként közölte, hogy az ,, önálló kongói
államok kapcsolatainak kérdését pénteken tárgyalják meg, együtt-
működésük konkrét problémáiról pedig a közeljövőben
leopoldvilleben tanácskoznak,,.

az ap tananarivei tudósítója jelentésében megállapítja,
,, kétségtelen, hogy az értekezlet állásfoglalásának célja még
több darabra szabdalni az országot,,. a tudósító értesülése
szerint több diktátor-jelölt máris anyagi segítséget kért csombe-
tól, a belgák katangai páncélszekerényének kezelőjétől, de egyelőre
kevés eredménnyel.

kaszavubu, kongónak az árulókat támogató elnöke csütörtökön
tiltakozó táviratsorozatát indított utnak. az ensz-közgyűlés
elnökének szánt táviratában ismét fenyegetőzött, az ensz kongói
tanácsadó bizottsága elnökéhez, valamint nkumah ghanai elnökhöz
küldött táviratában pedig a ghanai elnöknek a kongói kérdés meg-
oldására tett javaslata ellen tiltakozott.

n e w y o r k

new york-ban viszont hammarskjöld folytatta levelezését.
ez alkalommal irásával kaszavubuhoz fordult, akit arra ,, emlé-
keztetett,, hogy múlt év júliusában a kongói kormány megígérte,
biztosítja az ensz tagjainak szabad mozgását és különleges
immunitásit kongóban./folyt.köv./

kk 25. /a tanári levei értekezlet ... 1. folyt./ vl

az ensz-főtitkárát az birta ni újabb levelének „megalkotására, „hogy dayal tőbornok, az ensz kongói megbízottja tájékoztatta a Leopoldvillei „kormány, „legújabb miniszterelnökhelyettesével Jacques massával folytatott tárgyalásáról. az ensz szóvivője szerint massa a többi között, követelte, hogy ensz-katonák többé ne végezzenek fegyveres őrjáratot Leopoldvilleben, „

az ensz szóvivője utalt arra, hogy hammarskjöld kaszavubuhoz intézett levelét ugynevezett kongói tanácsadó bizottságának hozzájárulásával írta. a bizottság csütörtöki ülésén jótéjázott körök értesülései szerint arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ensz biztonsági tanácsának kongóra vonatkozó februári határozata - bár kimondja, hogy az ensz kongói rendfenntartó erői „végső esetben erőszakhoz folyamodhatnak, „ - nem jelenti azt, hogy az ensz rendfenntartó erőknek fegyveresen kell visszaszerezniük matadit, a kongói ensz-parancsnokság utánpótlása szempontjából létfontosságú és a nobutu-zsoldosok kezébe került kikötővárost.

a bizottság szerint tárgyalni kell, és ha nem születik eredmény, a kérdést - nyilvánvalóan az idézett határozat végrehajtásának újabb elodázása végett - a biztonsági tanács elé kell terjesztani.

Leopoldville,

Leopoldvilleből érkezett jelentés szerint mckeown tőbornok, az ensz rendfenntartó erők parancsnoka csütörtökön tárgyalt a Leopoldvillei „kormányhatóságokkal, „ beleegyezett abba, hogy kivonja az ensz-őrjáratokat Leopoldvilleből és ezzel hivatalosan is átengedte a terepet az erőknek kongói fővárosában.

a szerkesztőség-k tájékoztatásán!!!

mint közöltük, az abc amerikai rádiótársaság ma nem erősített hírek alapján azt jelentette, hogy gizengát, a törvényes kongói kormány elnökét leváltották.

st. leopoldvillei kormány kairói indíjánk szóvivője kijelentette, „meglepődéssel értesült arról a híresztelésről, „ ugyanakkor az ensz Leopoldvillei szóvivője közölte, „nincsenek értesülések gizenga illegitímus leváltásáról, „

me

mti külföldi hírek

22. kiadás

1961. március 10.

12 óra 15 perc

kk 31. halálos ítéletet követelt az ügyész a tallinni per vádlottaira

t zj/gk/vl már

tallinn, 1961. március 10. /taszsz/

a fasiszta háborús bűnösök tallinni perének tárgyalásán a vád képviselője, az észti szövetségi köztársaság főügyésze halálos ítéletet kért a per három vádlottjára, mene-re, gerrets-re és viik-re. /mti/

kk 23. új lépés a kubai földreform megoldásának útján

t nk/bog/vl már

havanna, 1961. március 10. /taszsz/

a kubai országos földreform intézet határozatot hozott a helyi mezőgazdaság fejlesztési övezetek, állami birtokokká való átalakításáról. ezek az övezetek a földreform megvalósításának egyedüli központjai a vidéken. a határozat értelmében az országban több mint háromszáz ilyen állami birtokot hoznak létre, körülbelül 2,300.000 hektár földdel.

minden állami birtok sajátos mezőgazdasági várossá válik, amely egyben az élenjáró tapasztalatok terjesztésének és a mezőgazdaság gépesítésének központja is lesz. a birtokok munkásai a törvény által meghatározott munkabért kapnak, s az állam lakóházakat, iskolákat, orvosi rendelőintézeteket, klubokat, áruházakat és más kulturális létesítményeket épít számukra.

az új állami birtokok megteremtése jelentősen növeli a mezőgazdaság termelését és fejleszti az állattenyésztést. /mti/

25. kiadás

1961. március 10.

15 óra 10 perc

kk 34. a latin-amerikai mezőgazdasági dolgozók kubai értekez-
letének határozata

t nk/bog/vl már

havanna, 1961. március 10. /taszsz/

Kuba fővárosában befejeződött a latin-amerikai mezőgazdasági dolgozók első regionális értekezlete. az értekezleten elfogadott határozat rámutat, hogy a latin-amerikai országok többségében jelenleg is a rabszolga-társadalomra emlékeztető, feudális és fél-feudális termelési viszonyok uralkodnak. ezekben az országokban a föld a nagybirtokosok egy jelentéktelen kis csoportjának kezében, valamint a hazai és külföldi, mindenekelőtt amerikai társaságok kezében van.

a latin-amerikai országok többsége nyersanyagot termel és szállít az imperialista hatalmaknak - hangoztatja a határozat. ez az alapvető oka annak a gazdasági, szociális és kulturális elmaradottságnak, amely jellemző az egész latin-amerikára. ez az oka, hogy a latin-amerikai népek többsége nem él szabadságban és nemzeti függetlenségben.

a határozat kiemeli, hogy a nagy latifundiumok felszámolásának, a mezőgazdaság és az egész népgazdaság sokoldalú fejlesztésének, a munkanélküliség megszüntetésének, a lakosság élet-szintjének emelésének, valamint a nemzeti függetlenség és szuverenitás kivívásának egyetlen útja egy olyan radikális földreform megvalósítása, amilyent Kubában végrehajtottak. a határozat hangsúlyozza, hogy a kubai földreform példaként nagy jelentőségű és példa az összes latinamerikai országok számára.

az értekezlet résztvevői szolidaritásukat fejezték ki a kubai forradalommal, jóváhagyták a havannai nyilatkozatot és sikorszálltak a békés egymás mellett élésért és haladásért küzdő országokkal való szoros kapcsolatok mellett.

az értekezlet végül határozatot fogadott el egy állandó szerv - a latin-amerikai országok regionális bizottsága - megteremtéséről, amelynek tagjai kuba, brazilia, chile, ecuador, costa rica, argentin és mexikó képviselői. a bizottság székhelye havanna lesz. a bizottság szoros kapcsolatokat fog fenntartani a szakszervezeti világszövetség megfelelő szerveivel.
/mti/

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

24. kiadás

1961. március 10.

11 óra 50 perc

kk 32. magyar hangverseny prágában

le/fr/s már p r á g a , 1961.március 10./mti /
este

a prágai magyar kulturában csütörtökön/hangverseny volt, amelyen a csehszlovák dvorák vonósnégyes antonin dvorák, bartók béla és szabó ferenc műveit mutatta be. a koncerten megjelent szabó ferenc kossuth-díjas zeneszerző, aki „ludas matyi”, című táncjátékának pénteki bemutatójára érkezett prágába, szabó ferencet a csehszlovák zeneszerzők nevében václav trojan, állami-díjas zeneszerző üdvözölte.

a nagyszerű hangversenyen megjelent Ladislav stoll akadémikus, a szocialista kultúra országos bizottságának elnöke, josef urban, a külügyminisztérium protokollfőnöke, frantisek stupa, érdemes művész, miroslav barvik, jan hanus, állami díjas zeneszerzők, a csehszlovák kulturális és zenei élet számos képviselője, valamint marjai józsef, a magyar népköztársaság prágai nagykövete.

-. -

kk 33. rövid hírek

ms/s már 1961.március 10./mti /

b o n n

letartóztatták nyugat-németországban a fuhrer-büttlé-
ss obersturmführert, aki mostanáig hamburgban élt. /taszsz /
/ koncentrációs tábor egykori parancsnokhelyettesét,
r ó m a dusenschön

eyskens belga miniszterelnök csütörtökön brüsszelből
rövid magánlátogatásra rómaiba érkezett. római tartózkodása alatt
találkozik majd harriman-nal, kennedy amerikai elnök utazó nagy-
követével, valamint olasz vezetőkkel és a pápával. eyskens szomba-
ton utazik vissza belgiumba./reuter /

/folyt.köv./
12,45

kk 33./rövid hírek/ 1.folyt.s

s a n t i a g o

második napja tart 34.000 chilei kikötői rakodómunkás sztrájkja, melyet bérük emeléséért kezdtek el. a sztrájk teljesen megbénította valamennyi fontosabb chilei kikötő forgalmát.
/ap /

a l e x a n d r i a

nasszer, az egyesült arab köztársaság elnöke a sziriai tartományban tett 17-napos látogatása után csütörtökön alexandriába érkezett./upi/

L o n d o n

sztrájk: a vasuti forgalom megállt a közuti járművek csütörtökön este dél-angliában; a hihetetlen sűrűségű köd miatt, amely még angol méreteken is szokatlan volt.

b é c s

egy bécsi cég bemutatta a világ legkisebb magnetofonkészülékét. a magnetofon 11 centiméter hosszú, 8 centiméter széles, 3 centiméter vastag, 550 gramm súlyú és egyórás műsort tud felvenni./afp /

s a l i s b u r y

gyülekezési tilalmat rendeltek el a dél-rhodesiai városokban arra az időre, amíg az alkotmányjogi tárgyalások folynak, hogy megfosszák az afrikai lakosságot a véleménynyilvánítás lehetőségétől - jelenti az ap.

t o k i o

a japán atomenergia kutatóintézet ezer alkalmazottja pénteken egynapos sztrájkba lépett. a japán tudományos dolgozók fizetésjavítást és veszélyességi pótlékot követelnek./ap /

c a r a c a s

lezuhant pénteken a venezuelai légitársaság egyik utasszállító repülőgépe. a gép fedélzetén tartózkodó nyolc utas és négyfőnyi személyzet sorsáról nincs jelentés./afp /

7/100
/

26. kiadás

1961. március 10.

19 óra 30 perc

kk. 35. Kovács Dénes sikeres londoni szereplése

rdk/ri/rj kó London, 1961. március 10./mti/

Kovács Dénes, a kiváló magyar hegedűművész fényes sikerrel szerepelt a londoni szimfonikus zenekar hangversenyén Brahms hegedűversenyével. A tímes hosszú és meleghangú beszámolójában őszinte dicsérettel emeli ki a magyar művész kristálytiszta hegedűhangját, az összes nehézség ellen könnyen diadalmaskodó, ragyogó virtuozitását és biztos zenei érzékét, amellyel hiven tolmácsolta a szerző szándékainak legfinomabb árnyalatait is.

.-

kk. 36. a máltának adandó alkotmány angol tervezete sértés a máltai népre - írja egy munkáspárti lap

t/vö/rj kó London, 1961. március 10./t.ssz/

A máltai munkáspárt elfogadhatatlannak tartja az az új alkotmánytervezetet, amelyet az angol kormány készített Málta számára.

Mint a Reuter jelenti, a Helsinki, a máltai munkáspárt lapja kijelenti, hogy az angol alkotmánytervezet súlyos sértés a sziget népre.

A lap megállapítja, hogy az alkotmány rendelkezései ellenkeznek az emberi jogok nyilatkozatával, Málta népének önrendelkezési jogával.

A lap követeli a máltai alkotmány megváltoztatását, annak lehetővételét, hogy a sziget népe olyan parlamentet választasson, amely a máltai nép szabad akaratnyilvánításának megfelelő, nem pedig Anglia érdekeit szolgáló alkotmányt hoz létre./mti/

.-

kk. 37. Kisfaludi-Stróbl Zsigmond üdvözlője a szovjet tudósokhoz

kcs/rj kó Moszkva, 1961. március 10./mti/

A Pravda pénteki számában közli Kisfaludi-Stróbl Zsigmond szobrászművész nyilatkozatát az új szovjet űrhajó-szputnyik felbocsátásáról. A magyar művész örömmel üdvözli a szovjet tudósokat, akik megvalósították ezt a nagyszerű tudományos eredményt.

Zeli

.-

R

mti külföldi hírek

27. kiadás

1961. március 10.

1/2 óra 1/2 perc

kk. 38. fehér klára színműve a moszkvai televízióban

kcs/e kt

moszkva, 1961. március 10. /mti/

a moszkvai televízió csütörtökön este bemutatta fehér klára: „a teremtés koronája”, című komédiáját a moszkvai puskin színház művészeinek előadásában.

kk. 39. újabb letartóztatások görögországban

t zj/e éb

athén, 1961. március 10. /taszsz/

a görög hatóságok az utóbbi napokban athénben, pireusban és szalonikiben letartóztatták az egységes demokratikus baloldali párt /eda/ és a szakszervezetek négy funkcionáriusát. a letartóztatottakat bírósági tárgyalás és nyomozás nélkül az egyik partmenti szigeten létesített koncentrációs táborba zárják.

az eda, több szakszervezet és más társadalmi szervezet tiltakozott a letartóztatások miatt. /mti/

kk. 41. megkezdték munkájukat a szovjetunióban az újonnan megválasztott helyi tanácsok

kcs/e kt

moszkva, 1961. március 10. /mti/

március 5-én a szovjetunió kilenc köztársaságában választották meg a helyi tanácsokat. a megválasztott küldötteknek a választási bizottságok mindenütt átnyújtották mandátumukat, s az új tanácsok szinte azonnal munkához láttak. moszkvában például már 13 kerületi tanács tartotta meg alakuló ülését, s az elkövetkező napokban a többi kerületekben is létrejön a tanács. az első üléseken az ideiglenes tervek teljesítésével kapcsolatos problémákat tárgyalják meg a helyi tanácsok.

18.15.

kk. 40. szovjet-francia kulturális megállapodást írtak alá moszkvában

kcs/rj kt moszkva, 1961. március 10. /mti/

moszkvában többnapos tárgyalás-sorozat után aláírták a szovjetunió és franciaország 1961-62. évi kulturális megállapodását. a megállapodást szovjet részről g. zsuikov, a külföldi kulturális kapcsolatok állami bizottságának elnöke, francia részről m. dejean, franciaország moszkvai nagykövete írta alá.

a tárgyalásokon a két ország részéről népes küldöttség vett részt. a szovjet küldöttséget sz. romanovszkij, a külföldi kulturális kapcsolatok állami bizottságának elnökhelyettese, a francia delegációt jean bayoux meghatalmazott miniszter, a kulturális és technikai kapcsolatok tárcaközi bizottságának vezetője vezette.

a vegyesbizottság tárgyalásai során megállapította, hogy a korábban aláírt egyezmények teljesítése sikeresen halad: a két ország kulturális kapcsolatai az elmúlt évben kielégítően fejlődtek. n.sz. hruscsov franciaországi látogatásának idején külön megállapodások születtek az atomenergia békés felhasználására vonatkozó együttműködésről, valamint a tudományos együttműködésről. ennek keretében többek között szovjet és francia tudósok együttműködnek a rák és a fehérvérűség elleni küzdelemben.

az elmúlt évben számos francia művész és művészegyüttes látogatott el a szovjetunióba, s nagy sikert arattak a szovjet művészek franciaországi látogatásai is. megindult a két ország közös filmgyártása: a normandia nyeman, valamint a leon garros keresi a barátját című filmeket már be is mutatták. gyors ütemben fejlődött a turistacseré a két ország között: a francia turisták száma az előző évihez képest csaknem megkétszereződött és elérte a 17 000-at, a szovjet turisták száma két és félszeresére növekedett: tavaly 12 000 szovjet ember utazott franciaországba.

az új megállapodás kiterjed a tudományos és kulturális együttműködés számos területére. különösen gyorsan fejlődik a két ország tudományos együttműködése, amelynek keretében többek között egyetem tanárok, előadók látogatnak el kölcsönösen egymás országába, előadásokat tartanak szovjet, illetve francia egyetemeken. csupán 1961-ben a tudósok csereje mintegy 40 szízlékkal emelkedik.

/folyt.köv./

mti külföldi hírek

29. kiadás

1961. március 10.

1 1/2 óra 15 perc

kk. 40. / szovjet-francia kulturális megállapodást....1. folyt./rj

a két ország együttműködik a nyelvtanítással kapcsolatos problémák megoldásában. nyelvtanárokat, szakelőadókat, illetve tankönyveket bocsátanak egymás rendelkezésére.

széleskörű lesz az idén a kulturális csere is. a szovjetunióba látogat például a párizsi theatre national populaire, továbbá a világhíri marcel marceau pantomim együttese és marie bell szintársulata, továbbá egy francia esztrád együttes. szovjet részről franciaországi vendéjjátékra indul a leningrádi kirov operaház balett-együttese, az oszipov népzenekar, valamint egy vezető szovjet táncegyüttes. a két ország kölcsönösen megrendezi egymás filmjeinek fesztiválját is.

az aláírást követő sajtókonferencián dejean nagykövet többek között elmondotta: a kulturális együttműködési tervben foglalt pontokon kívül jelentős mértékben szolgálja majd a szovjetunió és franciaország kulturális cseréjét a moszkvai francia, illetve a párizsi szovjet kiállítás is. a moszkvai francia kiállítás lesz a legnagyobb, amelyet franciaország valaha is rendezett külföldön.

kk. 42. újabb kínai figyelmeztetés az egyesült államokhoz

u/cs/rj éb p e k i n g , 1961. március 10./uj kina/

az amerikai haditengerészet egy felderítő gépe március 10-én kvangtung-tartomány térségében a hsisha szigetek fölött behatolt a kínai népköztársaság légterébe.

a kínai külügyminisztérium szóvivőjét felhatalmazták arra, hogy ezzel a provokációval kapcsolatban újabb komoly figyelmeztetést intézzon az egyesült államokhoz./mti/

13.28.

A 17

kk. 43. „az eichmann-per komoly gondokat okoz számomra,, - adenauer sajtóértekezlete

d/rj kt

b o n n, 1961. március 10./mti/

adenauer kancellár pénteken sajtóértekezletet tartott. a kancellár mindenekelőtt a szovjet kormány legutóbbi emlékiratával foglalkozva lényegében megismételte korábbi kijelentéseit. hangoztatta, hogy a bonni kormány elvben ugyan hajlandó egy német békeszerződés megtárgyalására, azonban „ellenszegül annak, hogy két német állammal kössenek békeszerződést,,. a kancellár nyíltan kifejezésre jutatta, hogy az nszk-kormány továbbra sem hajlandó a reális tények alapjára helyezkedni és a német kérdés megoldását az ndk erőszakos bekebelezésében látja, s az ndk dolgozói által megvalósított szocialista vívmányok megsemmisítésére törekszik. a kancellár ugyanakkor kitért az elől, hogy tárgyalási alapként szolgáló reális ellenjavaslatokat terjesszen elő miként azt a szovjet emlékirat sürgette. ismét arra hivatakozott, hogy „a német kérdés rendkívül bonyolult,, és megoldása nem lehetséges a nyugati hatalmak közreműködése nélkül. ezzel ismét elárulta, hogy a bonni kormány csak szavakban hangoztatja németország újraegyesítésére irányuló óhaját, konkrét tettekkel azonban nem kíván hozzájárulni sem a békeszerződés megkötéséhez, sem németország újraegyesítéséhez. a nyugat-berlini kérdéssel kapcsolatban ugyancsak azt a régi elkopott frízist ismételtette, hogy a szovjet kormánynak nyugat-berlin szabad várossá való átalakítására irányuló javastatait „veszélyeztetik berlin szabadságát,,. az újságírók kérdéseire válaszolva azonban elismerte, hogy a nyugat-berlini kérdésnek előbb-utóbb szerepelnie kell a sorra kerülő nemzetközi tárgyalásokon,, a berlini komplexum megtárgyalásánál azonban nagyon óvatosan kell eljárni,, - hangoztatta a kancellár.

adenauer ezután ismét állást foglalt a bundeswehr atomfegyverkezése mellett. „ha nem jön létre megegyezés ellenőrzött beszerelésről - mondotta -, akkor a nato-haderőket atomfegyverekkel kell felszerelni, s ebben az esetben a bundeswehrnek is meg kell kapnia azokat a fegyvereket, amelyekkel a többi nato-kötöttek rendelkeznek,,. a kancellár ugyanakkor kitért annak megválaszolására elől, hogy bonn hajlandó-e kezdeményezést tenni az általános beszerelés ügyének előmozdítása érdekében.

a sajtóértekezleten jelentővő újságírók között nagy feltűnést keltettek a kancellárnak küszöbön álló eichmann-perrel kapcsolatos szavai. adenauer rendkívül gondterhelten szólt arról és elismerte, hogy rendkívül nyugatalanítja az eichmann-per várható külföldi visszhangja. „az eichmann-per természetesen gondokat okoz számomra,, - jelentette ki és hozzáfűzte: „természetesen minden azon múlik majd, hogy a per tárgyalását izraelben hogyan bonyolítják majd le,,.

/folyt.köv./

18.35.

kk. 43. / ,, az eichmann-per komoly.....1. folyt./nj

„ezzel kapcsolatban hangoztatta: rendkívül bizalommal viseltetik az izraeli kormány, különösen pedig ben gurion személye iránt, s reméli, hogy a per tárgyalását nem használják majd fel „politikai hangulatkeltésre,,.

adenauer ezzel kapcsolatos szavaiból kitűnt, a bonni kormány attól tart, hogy az eichmann-per hatására a nemzetközi közvéleményben fokozott bizalmatlanság támad a bonni állam iránt.

felvetődött a sajtókonferencián a globke-ügy is, s a kancellár

ismét sikra szállt államtitkára mellett. nyomatékosan hangoztatta: „globke korlátlan bizalmamat élvezi,, figyelmen kívül hagyva a globke náci-tevékenységét dokumentáló írásos bizonyítékokat, adenauer hosszasan igyekezett menteni államtitkárát és a többi között azt hangoztatta, hogy globke és a hozzá hasonló emberek azért maradtak meg miniszteri íllis állásukban hitler uralomra jutása után is, mert „akkoriban sokan azt hitték, hogy a náci rendszer csak rövid ideig fog tartani, s az első években valóban úgy látszott, hogy nem vezet olyan végzetes fejleményekre , mint az később kiderült,,

adenauer röviden foglalkozott az amerikával való viszony kérdésével, s azt hangoztatta, hogy „nem vár változást az amerikai kormánynak a szövetségi köztársaság iránti magatartásában,,. ugyanakkor azonban elismerte, hogy az amerikai-nyugatnémet viszonyban „bizonyos pangás,, állt be annak következtében, hogy a kennedy-kormány most minden területen felülvizsgálja az eddigi amerikai politikát. a kancellár ezután hangoztatta: helytelen, ha az amerikai-nyugatnémet viszony lehüléséről beszélnek, szerinte legfeljebb arról van szó, hogy „az egyesült államok bizonyos részében a közvéleményben csökkent a pozitív beállítottság a szövetségi köztársaság iránt,,.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

adenauer a lengyel-nyugatnémet viszonytal is foglalkozott, kijelentette: a bonni kormány „jó viszonyt szeretne kialakítani lengyelországgal,,. adenauer ezután hangoztatta: lengyelországot nem lehet a többi keleti állammal egy szintre állítani, lengyelország különleges eset,,.

/folyt.köv./

Zeel

mti külföldi hírek

32. kiadás

1961. március 10.

20 óra — perc

kk. 43. / „az eichmann-per komoly.....2. folyt./rj

egy újságíró megkérdezte a kancellart, lehetők tartja-e, hogy a diplomáciai kapcsolatok felvétele nélkül is bizonyos közeledés jöjjön létre Lengyelország és nyugat-németország között, például olyan formában, hogy a két ország meg nem támadási paktumot köt egymással.

a kancellar kijelentette: „ezt.nagyonis elképzelhetőnek tartom.,, adenauer mereven elzarkozott az etol, hogy barmilyen nyilatkozatot tegyen a lengyelországgal esetleg folytatandó további tárgyalások ügyében és kijelentette, hogy pillanatnyilag „ezek a tárgyalások szünetelnek,, , majd annak a véleményének adott kifejezést; hogy „lengyelország ugy latszik nem helyez sulyt a szövetségi köztársasággal való diplomáciai kapcsolatok helyreállítására,,

..-

kk. 44. paraguayban erősödik a partizánok tevékenysége stroessner diktaturája ellen

c/fn/rj cso m o n t e v i d e o, 1961. március 10./ctk/

montevideoi lapjelentések szerint a paraguay-i partizánok egységei, amelyek stroessner rendszere ellen harcolnak, újabb győzelmet arattak. a felkelők parasztok támogatásával elfoglalták az asuncióntól mintegy 140 kilométerre északra fekvő itacubi városat.

a diktátor emberei megtorlasul kiméletlenül leszamolnak a demokratikus mozgalom minden kezükbe került tagjával. nemrégiben elfogták a cukornáctermesztők szövetségének főtitkarat. a börtönben megkínóztak, és mikor 16 napon át éhségstrájjkkal tiltakozott a bánásmód miatt, a parand folyó partjára hurcoltak és állati módon meggyilkoltak./mti/

..-

18.50.

La

2

kk. 45. az indonéz külügyminisztérium közleménye

x bs/e éb

djakarta, 1961. március 10. /upi/

az indonéz külügyminisztérium pénteken közleményt bocsátott ki és abban bejelentette, Indonézia nem óhajtja, hogy a brit kormány a jövőben is képviselje az indonéziában élő hollandok érdekeit. ezzel egyidejűleg felkérte az egyesült arab köztársaság kormányát, hogy a jövőben ne képviselje a hollandiában élő indonéz állampolgárok érdekeit.

mint ismeretes, Indonézia a nyugat-iriáni kérdés miatt tavaly augusztusban megszakította a diplomáciai kapcsolatokat Hollandiával. /mti/

kk. 46. a japán kommunista párt tokiói szervezetének kongresszusa

u bs/e éb

peking, 1961. március 10. /mti/

az akahata közölte, hogy február 25-én, 26-án és március 5-én ülésezett a japán kommunista párt tokiói szervezetének kongresszusa. a kongresszuson részt vett és beszédet mondott noszaka, a japán kommunista párt központi bizottságának elnöke is.

a kongresszuson egyhangúlag hozott határozat rámutat: tokió lakosságának széles tömegei elszántan küzdenek annak megakadályozásáért, hogy az egyesült államok a laoszi intervencióban felhasználja japáni katonai támaszpontjait. küzdenek a tervbe vett amerikai rakétatámaszpont felépítése és a fasiszta szervezetek terrorja ellen, valamint a béremelés kivívásáért. a tokiói pártszervezet elsőrendű politikai feladata tehát, hogy támogassa és előmozdítsa ezt a harcot, amely a békéért, a függetlenségért, a semlegességért, a demokráciáért és az élethez való jogért folyik. össze kell kapcsolnia ezt a küzdelmet a japán-amerikai „biztonsági szerződés”, hatálytalanságáért folyó harccal és széles alapokon nyugvó egységfrontot kell kialakítania.

a határozat rámutat, hogy a feladatok teljesítése érdekében a különböző szintű pártszervezeteknek és a tokiói pártbizottságnak közvetlenül meg kell valósítaniuk a széles tömegekre támaszkodó harci egység politikáját, tömöríteniük kell a szakszervezeteket, a különböző munkás, paraszt és nőszervezeteket, törekedniük kell a párt befolyásának döntő növekedésére ezekben a szervezetekben. a kongresszus végül megválasztotta a japán kommunista párt tokiói szervezetének huszonhét tagú végrehajtó bizottságát.

mti külföldi hírek

34. kiadás

1961. március 10.

10 óra 05 perc

kk. 48. a patet lao erők újabb erőteljes támadást indítottak a visszavonuló puccsisták ellen - nosavan és küldöttsége vissza-
utazott vientianebe

ő wn/e éb
n,q,u

v i e n t i a n e , 1961. március 10. /mti/

a patet lao erők pénteken újabb erőteljes támadásba kezdtek a sala pouk houn-tól északra és délre még a puccsisták kezén lévő állások ellen. a támadást hat zászlóaljnyi erővel indították, amelyekhez a rizseskőcsög sikráról további három tartalékszáz-
lőalj csatlakozott.

a puccsista erők főhadiszállásáról érkezett hírek szerint a támadás igen nagyerejű, a harcok még tartanak és a boun oum-csapa-
tok déli irányba vonulnak vissza.

h a n o i

pheng phong savan a békéért, semlegességért, nemzeti egyetér-
tesert és egységért küzdő laoszi bizottság vezető személyisége
csütörtökön levelet intézett az afro-ázsiai népek szolidaritási ta-
nácsához. Levelében a laoszi nép nevében köszönetet mond a „laosz
napja„ megtartásával a laoszi népnek nyújtott támogatásért. pheng
phong savan kijelenti, a laoszi hazafias szervezetek úgy döntöttek,
hogy e támogatás viszonzásául március 15-ét a laoszi nép és az
ázsiai-afrikai népek közötti nemzetközi szolidaritás napjának tekin-
tik.

p n o m p e n h

nosavan, a nyugatbarát boun-oum-kormány helyettes miniszterel-
nöke befejezte a souvanna phouma törvényes miniszterelnökkel foly-
tatott tanácskozást és pénteken visszatért vientianebe.

a tanácskozásról a nosavan kíséretében lévő ngon sananikone,
a laoszi kormány gazdaságügyi minisztere kijelentette, még egy
újabb tanácskozásra kerül sor souvanna phouma tervezett külföldi
utja előtt.
/folyt.köv./

18.57.

mti külföldi hírek

35. kiadás

1961. március 10.

40 óra — perc

kk. 48. /a patet lao erők ...folyt./wn/e

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a souvanna phouma miniszterelnök és nosavan tábornok között lefolyt tanácskozásról pénteken közleményt adtak ki.

norasing, a boun oum-kormány tájékoztatásügyi minisztere szerint a két tárgyaló fél megegyezett az alábbi pontokban: 1./ videntianeből újabb küldöttséget indítanak, hogy tárgyalásokat folytasson souvanna phoumival mielőtt március 15-én körutakat tesz különböző államok fővárosaiban; 2./ amennyiben burma és kambodzsa hozzájárul, malájfölddel háromtagú bizottságot állítanak fel a külföldi beavatkozás megszüntetésének ellenőrzésére és az általános választások felülvizsgálására; 3./ előírnyozzák a tizennégyhatalmi értekezlet lehetőségét úgy, amint azt norodom szihanuk javasolta; 4./ pnom penhben újabb tanácskozást tartanak a „tizennégy nemzet égisze alatt létrejövő általános megbékélés céljából,, ha a külföldi beavatkozás megszűnik.

a reuter értesülései szerint souvanna phouma és nosavan megállapodott, hogy ha kambodzsa és burma felülvizsgálja álláspontját és résztvesz a háromtagú semleges bizottságban, a bizottságot felkéri, hogy ellenőrizze a Laoszba irányuló fegyverszállítást.

mértegették a három laoszi politikai irányzat között tartandó tanácskozást, amelyen részt vennének a souvanna phouma-féle semlegesek, a patet lao és a boun oum-kormány képviselői. nosavan kijelentette, hogy souvanna phoumát tartja az egyetlen olyan laoszi államférfinek, aki összekötő kapocs lehet a neo lao hakszát párt - a patet lao erők politikai képviselői felé.

19.00

KH

kk. 47. „a leszerelés előnyös hatással járna minden ország gazdasági életére,, - keleti és nyugati közgazdászok tanácskozása a leszerelés kérdéséről

d/rj kt

b o n n, 1961. március 10./mti/

Kielben most ért véget az a tanácskozás, amelyen 16 neves közgazdász vett részt keleti és nyugati országokból. A nem hivatalos jellegű tanácskozáson a közgazdász professzorok azzal foglalkoztak, hogy a leszerelés milyen hatással járna a különböző országok gazdasági életére. A tanácskozás végén elfogadott egyhangú határozat hangsúlyozza, hogy „a leszerelés minden tekintetben határozott előnyt jelentene valamennyi ország nép gazdaságának és az egész föld lakosságának,,. A katonai kiadások ~~csökkentése~~ ^{előmozdítása} gazdasági fejlődést világszerte, s különösen lehetővé tenné, hogy az iparilag fejlettebb országok nagyobb segítséget nyújthassanak a gazdaságilag elmaradott országok népeinek.

A tanácskozás végeztével daude professzor, a kielői világgazdasági intézet igazgatója hangoztatta: a konferencián nem volt szó politikai kérdésekről, s a résztvevő tudósok világnézeti különbség nélkül arra a megállapításra jutottak: immar teljesen elavult az a dogma, amely szerint „a fegyverkezésre szükség van a teljes foglalkoztatottság biztosításához,,. Daude professzor hangoztatta, hogy a tanácskozáson részt vevő keleti tudósok rendkívül meggyőző és gazdag tudományos anyaggal bizonyították be, milyen hasznos lenne a leszerelés valamennyi ország számára. „az általános politika érdekében is nagyon fontosnak tartanám - hangoztatta a nyugátnémet professzor-, ha a keleti tudósoknak ez a véleménye a nyugati országokban is minél szélesebb körökben elterjedne,,.

.-.

kk. 49. összeült a biztonsági tanács az angolai kérdésben

ó/bs/rj éb

n e w y o r k, 1961. március 10./mti/

Mint nyugati hírügynökségek jelentik, péntekén - magyar idő szerint 16.45 órakor - összeült a biztonsági tanács, hogy fontolóna vegye libériának az angolai kérdés megvitatására benyújtott kérelmét.

Stevenson, az amerikai ENSZ-küldöttség vezetője, a biztonsági tanács e havi elnöke bejelentette, Vasco V. Garin, Portugália általános ENSZ-képviselője kérte, hogy felszólalhasson a tanácsban. /mint ismeretes, Portugália nem tagja a biztonsági tanácsnak./ Stevenson megjegyezte, „általában nem szokásos, hogy a tanács napi-rendjének elfogadása előtt megadnak szót vendégküldötteknek,,. /folyt.köv./

Maló

2

k. 49. / összeült a biztonsági tanács.....1. folyt./rj

ezután padmore libériai küldött indokolta meg kormányának azt a kérését, hogy a biztonsági tanács sürgősen vitassa meg az angolai helyzetet.

rámutatott, hogy a helyzet további rosszabbodásának és az emberi jogokkal való súlyos visszaéléseknek megakadályozására azonnali akció szükséges a biztonsági tanács részéről. az angol portugál gyarmaton kialakult helyzet súlyosan veszélyezteti a világ békéjét, - mondotta.

padmore megrázó szavakkal ecsetelte a portugál gyarmatosítók embertelen terrorját és hangoztatta, hogy angolában bírói eljárás nélkül vetnek börtönbe embereket, nap mint nap újabb gyilkosságokról érkezik jelentés. ha ma angolában csend és nyugalom van, ez a tiszta csendje!

a libériai küldött képtelenségnek minősítette a portugál kormányt az állítását, hogy angolai „szerves része az anyaországnak”, majd kijelentette: fennhangon szólnak az afrikai nacionalizmus harsonái, de angolai népének mégis azt parancsolják, hogy ne hallja meg ezeket a harsonákat, mindez azonban hiábavoltó törekvés a gyarmatosítók részéről, - hangoztatta.

padmore végül kijelentette, hogy az ENSZ valamennyi afrikai és ázsiai tagállama támogatja libériát az angolai kérdés felvetésében, és sürgette mindazokat, akik a szabadság hívei, hogy fenntartás nélkül támogassák az angolai nép ügyét. tettekre van szükség - mondotta - még mielőtt további véröntés következne be.

az ülés még tart.

x x x

pénteken - magyar idő szerint 17.00. órákor - összeült az ENSZ-közgyűlés gyarmati bizottsága, hogy folytassa dél-nyugat-afrikai kérdésének megvitatását.

Handwritten signature or initials

kk. 50. újabb nyilatkozatok a szputnyik-űrhajóról

kcs/e kt m o s z k v a , 1961. március 10. /mti/

a földre visszatérő szputnyik-űrhajó szerkezetének néhány kérdése természetesen joggal foglalkoztatja az egész közvéleményt. több szovjet szakember nyilatkozatában megvilágította a szputnyik felépítésével kapcsolatos problémákat.

merkulov neves tervezőmérnök például azzal a kérdéssel foglalkozott, szükség van-e a továbbiakban nehézsúlyu rakétákra, illetve szputnyikokra, nem lehet-e a felszerelés súlyának csökkentésével csökkenteni a szputnyik méreteit is.

- a nehézsúlyu szputnyikok létrehozása a világűr meghódításának egyetlen járható útja - jelentette ki az ismert tervező. - kis-méretű rakétákat és szputnyikokat ugyanis lehetetlen úgy felszerelni, hogy azok biztosítsák az űrhajózás tökéletes biztonságát. jelenleg szinte egész vasúti kocsit emelt fel a rakétahajtómű a világűrbe: a szovjet szputnyik-űrhajó súlya 4700 kilogramm. erre a többi között azért van szükség, mert megfelelő lehetőségeket kell biztosítani a jövőbeni űrhajósának. nem elegendő, ha az űrhajós csupán egy szűk fülkében foglal helyet - gondoskodni kell mozgási lehetőségről is, mert enélkül súlyos pszichológiai reakciók léphetnek fel. magától értetődően gondoskodni kell a szükséges mennyiségű oxigénről, éleletről és vízzel is. éppen ezért nagy súlyú űrhajókra van szükség.

a most felbocsátott szputnyik-űrhajó ebből a szempontból szinte „mintapéldánynak” tekinthető - nagyon valószínű, hogy a világűr meghódításának első lépéseit az ember ilyen jellegű űrhajóban teszi meg.

a tudományos szakértők ezzel kapcsolatban egyébként aláhúzzák, hogy az embert szállító első űrhajó-szputnyik magától értetődően nem hagyja el majd földünket hosszabb időre, nem távolodik el attól nagyobb távolságra. a tudományos kísérletnek azonban csak akkor lesz jelentős értéke, ha az űrhajós néhány fordulatot tesz meg a föld körül szputnyikjában és csupán ezután tér vissza a föld felszínére.

/folyt.köv./

kk. 50. /újabb nyilatkozatok...folyt./kcs/e

számos kérdést tettek fel a szovjet szakértőknek azzal kapcsolatban, hogy a kísérletek során ismételten kutyát bocsátottak fel a szputnyik-űrhajóban, többen megkérdezték például, miért nem kerül sor majomkísérletekre is, hiszen a majom idegrendszere, idegtevékenysége sokkal inkább hasonló az emberéhez, mint a kutyáé.

parin professzor, az ismert szovjet ürbiológus megállapította ezzel kapcsolatban: majmok felhasználása az űrrakétákban lehetséges ugyan, a szovjet tudósok azonban szívesebben alkalmaznak kutyát, a majmok ugyanis még a földi körülmények között is rendkívül idegesen viselkednek. ismételt biológiai vizsgálatok során például a majmok valóságos „hisztérikus rohamokba”, eshetnek - a kutyák viszont könnyen alkalmazkodnak az ilyen vizsgálatokhoz, a bonyolult körülményekhez is. különösen nagy jelentőségű a kutyák nyugodt magatartása a kísérlet gyakorlati szakaszában, akkor, amikor az űrhajószputnyik megkezdí keringését a föld körül. ez a tény, hogy a kísérleti állatok - a hosszas edzés következtében - megfelelő nyugalommal viselik el a rendkívüli helyzetet is, nagyon megkönnyíti az állatokat távolból figyelő biológusok munkáját. az állatok szervezete hamarabb alkalmazkodik a megváltozott körülményekhez, életműködésük könnyebben tér vissza a normálishoz. ezért a szovjet tudósok kísérleteik során továbbra is elsősorban kutyákkal folytatnak majd vizsgálatokat - állapította meg parin.

a szovjet közvélemény egyébként továbbra is rendkívüli érdeklődést tanúsít az űrhajó-szputnyikkal foglalkozó híradások, nyilatkozatok iránt. a vecsernája moszkva és az izvesztyija pénteken délután első oldalon közli szovjet tudósok rövid nyilatkozatait az űrhajó-szputnyik sikeres felbocsátásáról és visszatéréséről, szovjet és külföldi tudósok gratulációját, a külföldi sajtó méltóságait.

az izvesztyija a többi között a magyar nemzet megállapítását idézi arról, hogy a szovjet tudósok az űrhajó-szputnyik pontos visszatérésével az utolsó akadályokat hártják el az ember űrhajózásának útjából.

Deló

mti külföldi hírek

40. kiadás

1961. március 10.

10 óra 30 perc

kk. 51. „az első űrhajós szovjet ember lesz,, - a világsajtó a negyedik szovjet szputnyik-űrhajó sikeréről

ö/pi/rj éb

1961. március 10./mti/

o g y e s z a

prokofij ivancsenko ukrán biológus a taszsz tudósítójának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy sikerül leküzdeni a kozmikus sugaraknak az élő szervezetre gyakorolt veszélyes hatását. a „csernuska,, és elődeinek sikeres visszatérése újból azt igazolja, hogy a szovjet tudósok és mérnökök az űrhajókon megbízható feltételeket teremtettek a magasabbrendű állatok és egyéb élőlények zavartalan élttevékenységéhez.

örömmel állapítjuk meg - mondotta a tudós-, hogy az űrhajók visszajuttatásának technikája tuljút a kísérleti szakaszon. meggyőződéssel állíthatjuk, hogy az első űrhajós szovjet ember lesz./taszsz/

p e k i n g

kuo mo-zso, a kínai tudományos akadémia elnöke pénteken a negyedik szovjet szputnyikűrhajó sikere alkalmából táviratban töltöcsölte jókívánságait a.n. nyeszmejanovnak, a szovjet tudományos akadémia elnökének./új kina/

b e r l i n

a német demokratikus köztársaság lapjai pénteken nagybetűs címek alatt ismertették a taszsz közleményét, valamint német tudósok véleményeit és saját kommentárjaikat.

a neues deutschland rámutat, hogy az új szovjet szputnyik sikeres felbocsátása, majd földetérése nagyszerű kísérlet, amellyel a szovjetunió ismét bebizonyította fölényét az egyesült államokkal szemben. ez a kísérlet azt is megmutatja, milyen célirányossággal folytatja a szovjetunió a világűr meghódításának sokrétű programját./taszsz/

p r á g a

csehszlovákiában osztatlan örömet és lelkesedést váltott ki a negyedik szovjet űrhajó sikeres utjának híre. a csehszlovák szakemberek véleménye meggyőződik abban, hogy az ember űrrepülése a közeli jövő kérdésévé vált, és hogy a moztani kísérlet mintegy az űrrepülés „főpróbájának,, tekinthető.

dr. boris valnicek, a csehszlovák tudományos akadémia csillagvizsgáló intézetének munkatársa a rudé právoban rámutat, hogy véleménye szerint az ember első űrrepülése a föld körül nagyjából ugyanennyi ideig fog tartani, mint a legutóbbi űrhajóé.
/folyt.köv./

19.58.

R

kk. 51. / „az első űrhajós.....1. folyt./nj

az űrhajók hasonló méretei és súlya arra vall, hogy a szovjet tudósoknak sikerült kifejleszteniük az űrhajó bizonyos „standard„ - típusát és ezt állandóan tökéletesítik. „azt hiszem - írja a cseh-szlovák tudós -, hogy a szovjetunióban már készen áll az első űrhajós: és csak a feladást várja, hogy beszálljon a kabinba,,.

v a r s ó

a lengyel közvélemény örömmel értesült a szovjet tudomány újabb nagy sikeréről. különösen az örvendeztette meg az embereket, hogy az űrhajó feladatának elvégzése után, a távolból irányítva meghatározott helyen utasával együtt visszatért a földre.

a trybuna ludu rámutat, hogy maga a rakéta fellövése már szinte eltörpül a jelenleg napirenden lévő egyéb űrkutatási feladatok mellett; a szovjet tudósoknak ma már „nemcsak,, fel kell löniük a rakétát, hanem gondoskodniuk kell a benne tartózkodó élőlény számára biztonságos indításról, az űrhajó utasa számára „földi viszonyok /hőmérséklet,, légnyomás, /stb/ biztosításáról, a rakéta megvédéséről külső hatások /meteorok, sugárzások/ ellen, az űrhajó visszairányításáról, és végül a veszélytelen leszállásról.

--- a negyedik űrhajó- kis let - hangsúlyozza a lap - mindenkit meggyőzhet arról, hogy a szovjet tudósok ezekkel a bonyolult problémákkal is megbirkóznak.

b u k a r e s t

„ a szovjet tudomány továbbra is az élen jár a világűr kutatásában,, - ezzel a címmel közli a munka a tiszsz jelentését a negyedik szputnyik-űrhajó felbocsátásáról és visszatéréséről.

a román rádió kommentárjában megállapította, hogy ismét beigazolódott a szovjet tudomány és technika fölénye az amerikaival szemben. a szovjet eredmények, amelyek mostanában ily gyors ütemben közvetik egymást, a szovjetunió hatalmas gazdasági, tudományos és ipari potenciáljáról tanuskodnak.

s z ó f i a

a haladó emberiség őszintén gratulál a szovjet tudósok kimagasló sikeréhez - írja pénteki vezércikkében a rabotnicseszko delo.- őszinte szívvel örül a szovjetunió sikereinek a bolgár nép is.

/folyt.köv./

Handwritten notes: 9 el, n

kk. 51. / „az első űrhajós.....2. folyt./rj

amint a zemedelszko-zname rámutat, a szovjet tudomány fíradhatatlanul és győzelmesen váltja valóra a szocializmus humánus céljait; lankadatlan energiával kovácsolja azokat a hatalmas szárnyakat, amelyek lehetővé teszik az embernek, hogy utnak indulhasson a világ-mindenség felé.

h a n o i

a hanoiak szíjról szíjra adták csütörtökön a szovjet űrhajó felbocsátásának és szerencsés visszahozásának híreit, a nagy eredményt mindenütt lázasan tárgyalják, az utcákon a hangszórók körül, az üzemekben, a hivatalokban, az iskolákban.

nguyen thi nam szövőné, a vietnami nőkongresszus ülésén a következőt mondta:

– nagyszerű ajándék ez kongresszusunknak. nem is olyan régen a szovjetunió rakétát lőtt fel a vénusz felé, most pedig egy szputnyik a világűrből visszatért a földre. köszönet a szovjet népnek!

L o n d o n

az angol sajtó az ószinte elismerés hangján ismerteti a szovjetunió legújabb rakétasikerét. az angol tudósok és szakértők azt tartják, hogy ez a kísérlet főpróbája az ember felbocsátásához és a szovjet tudósok, ismert óvatosságukkal és alaposságukkal meg akarják győződni az utazás biztonságos voltáról.

Londonban feltűnőnek tartják az aránylag alacsony körpályát, amiből arra következtetnek, hogy a szovjet tudósok az űrhajó visszatérítésének legnehezebb problémáját tanulmányozzák, nevezetesen azt, amikor az űrhajó ki van téve a levegő-surkolódás veszélyeinek.

– sir bernard lovell egyetemi tanár, a jodrell bank-i óriási rádióteleszkóp-csillagvizsgáló igazgatója kijelentette: „egy cseppet sem lepott volna meg, ha a szovjetunió már most embert repített volna fel, a szovjet tudomány eddigi fényes diadalmi megmutatták, hogy az oroszok képesek erre. most úgy látszik, hogy kényesebb természetű kísérleteket folytatnak a lehető legnehezebb körülmények között, az űrrepülés teljes biztonságáért érdekében.

/folyt.köv./

R

kk. 51. / „az első űrhajó3. folyt./nj

k a i r ó

az al ahram egészoldalas színes főcímében ezt írja: „oroszország új űrhajót bocsátott fel. a program végrehajtása után az űrhajónak utasítást adtak a visszatérésére és az űrhajó rendkívüli pontossággal engedelmeskedett az utasításnak.,,

a lap rámutat, hogy ez már az utolsó szakasz az ember űrrepülése előtt. az oroszok - írja - igen közel kerültek álmuk megvalósításához, olyan űrhajó felbocsátásához, amely embert visz majd távoli világokba.

a t h é n

a szovjet szputnyik-űrhajó felbocsátásáról szóló jelentések és az idevágó illusztrációk minden egyéb érdekességet kiszorítottak a pénteki athéni lapok első oldaláról.

„a világűr meghódításában aratott újabb szovjet siker világszeretkedést és lelkesedést keltett,, - hangsúlyozza az elefteria „csernuska,, sikerral teljesítette küldetését,, - mutat rá az etnikosz kyrix, hangsúlyozza, hogy az űrhajó utasa kifogástalanul érzzi magát.

„az oroszok a csillagok felé törnek,, - írja az avgi.

h e l s i n k i

az összes helsinki lapok közölték a szovjet tudomány és technika újabb győzelméről szóló jelentést. „az oroszok - írja - az orosz-amerikai moszkvai tudósítója - csütörtökön még egy lépéssel közelebb kerültek az ember űrrepülésének megvalósításához. a szovjet tudósoknak másodszor sikerült gyakorlatban megoldaniok a földre való visszahozás problémáját, ami a legnagyobb akadályt jelenti az ember űrrepülése utján.,,

k o p p e n h á g a

a dán lapok nagybetűs címek alatt, szenzációként ismertették a tansz- jelentését a szovjet kozmikus óriás felbocsátásáról.

„az új szovjet űrhajó - hangsúlyozza a politiken - több ízben megkerülte a földet, majd sikeresen leszállt. az élőlényeket hordozó űrhajók két sikeres visszatérése után azt várják, hogy a közeljövőben elsők szovjet ember indul a világűrbe.,,

óriási technikai eredménynek tekintik már azt a tényt is, hogy az űrhajó a szimulációkban előző megjelölt helyre ért földet.

kk. 54. zorin szovjet külügyminiszterhelyettes felszólalása a biztonsági tanácsban

ö/bs/rj éb new york, 1961. március 10./mti/

mint már jelentettük, a biztonsági tanács pénteken összeült, hogy határozzon libériának arról a kérelméről, vitassák meg az angolai helyzetet.

miután libéria képviselője megindokolta javaslatát, megkezdődött a vita arról az eljárási kérdésről, hogy napirendre tűzzék-e az angolai kérdést.

a vitában elsőnek omar lutfi, az egyesült arab köztársaság képviselője szólalt fel. támogatta a libériai indítványt és elutasította a portugál kormánynak azt az állítását, amely szerint angola „szerves része”, portugáliának. a portugál gyarmatosítók terrorját megbélyegezve hangsúlyozta, angola lakosságának sohasem adták meg a lehetőséget, hogy szabadon nyilvánítsa véleményét.

ceylon képviselője rámutatott, hogy angola a gyarmati rendszer egyik utolsó bástyája és ennek a bástyának el kell esnie. figyelmeztetett, hogy az angolai események a kongói fejleményekhez hasonló irányt vesznek és „ezért súlyos veszélyt rejtenek magában, ha nem tanulnánk a múltból,,.

ezután zorin külügyminiszterhelyettes, a szovjetunió képviselője szólalt fel. támogatta a libériai indítványt és sürgette, hogy a biztonsági tanács haladéktalanul hozzon intézkedéseket az angolai helyzet további rosszabbodásának megakadályozására. a szovjet küldöttség - mondotta - teljes mértékben osztja a libériai kormány és a libériai nép, valamint más afroázsiai országok mélyszéles aggodalmát a portugál gyarmatosítók büncselekményei miatt. angoliban a helyzet bármely pillanatban robbanáshoz, katonai konfliktushoz vezethet és ez súlyos veszélyt jelentene a nemzetközi békére.

zorin erőteljes szavakkal leleplezte a portugál gyarmatosítók angolai terroruralmát és egyebek közt rámutatott, hogy mintegy 700 000 - hétvéstől hetvenévesig - angolaival végeztetnek kényszermunkát. a kényszermunka alól csak a halottak mentesülnek, - hangsúlyozta zorin és rámutatott, a portugál kormány csapatereősítéseket küldött angolába, hogy a tömeggyilkosság programját végrehajtsa. az angolai helyzet messzanszékhez hasonlítható - mondotta.

/folyt.köv./

20.30.

R

45. kiadás

1961. március 10.

30 óra

50 perc

№. 54. / zarin szovjet külügyminiszterhelyettes...1. folyt./nj

a szovjet küldött végül felszólította az ensz-t, követelje portugáliától, hogy teljesítse az alapokmány értelmében vállalt kötelezettségeit.

ezután stevenson, a biztonsági tanács e havi elnöke bejelentette, hogy a napirendre tűzés kérdésének eldöntése előtt még két küldött kíván szólni, ha pedig napirendre tűzik a kérdést, abban az esetben további négyen jelentkeztek felszólalásra.

a biztonsági tanács ülését magyar idő szerint 18.57 órakor bekezdették. a péntek délutáni ülés magyar idő szerint 21.00 órakor kezdődik.

x x x

huszonnyolc afro-ázsiai ország pénteken levelet intézett stevensonhoz, a biztonsági tanács elnökéhez és támogatta libériának azt az indítványát, hogy a tanács vitassa meg az angolai helyzetet.

mint már jelentettük, pénteken délelőtt összeült az ensz közgyűlés gyamsági bizottsága is, hogy folytassa délnyugat-afrika kérdésének vitáját. a libériai küldött javasolta, haladéktalanul napolják el a bizottság ülését, hogy a küldöttek megjelenhessenek a biztonsági tanácsban.

a gyamsági bizottság pénteken délután - magyar idő szerint 21.00 órakor - folytatja munkáját.

x x x

a upi tudósítója szerint a biztonsági tanács előre láthatólag a délutáni ülésen dönt az angolai helyzet megvitatása napirendre tűzésének kérdésében. bár a délelőtti ülésen portugália natóbeli szövetségesei közül egyik sem szólalt fel, diplomáciai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a hangulat általában a napirendre tűzés mellett van.

a upi tudósítója valószínűnek tartja azonban, hogy a nyugati hatalmak ,, valamiféle kísérletet tesznek az angolai helyzet érdemi megvitatásának elodázására,,.

20.30.

Zelb

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

46. kiadás

1961. március 10.

óra ~~10~~ perc

kk. 52. szombaton hozzák nyilvánosságra a Lengyel-osztrák tárgyalások zárónyilatkozatát

lle/e fv kt

b é c s , 1961. március 10. /mt/

pénteken este künnyük bécsi lengyel nagykövet fogadást adott az osztrák fővárosban tartózkodó rapacki külügyminiszter tiszteletére.

szombaton elutazása előtt rapacki sajtóértekezletet tart a bécsi nemzetközi újságíró klubban, a lengyel-osztrák tárgyalások zárónyilatkozatát ugyancsak szombaton hozzák nyilvánosságra.

az osztrák polgári, sőt még az erősen jobboldali sajtó is eddig barátságos vagy legalább is objektív hangon kommentálta rapacki látogatását, ez a hang most észrevehetően megváltozott, néhány lap, elsősorban a presse, a salzburger nachrichten és a kurier különösen azért tesz szemrehányást a lengyel külügyminiszternek, mert élesen támadta a nyugatnémet kormányt és egyértelműen leszögezte: veszedelmes jelenségnek tartja, hogy a bonni kormány az ellenzékkel együtt igyekszik túllicitálni a lakosság körében a nagyhatalmi és nemzeti szocialista hangulatot terjesztő revansista politikai csoportokat.

kk. 53. meghalt cezar petrescu román író

szá/e kt

b u k a r e s t , 1961. március 10. /mt/

a román irodalmat újabb súlyos veszteség érte, egy nappal gala galaction román író halála után, március 9-én, 69 éves korában elhunyt cezar petrescu, a jelenkori román szépirodalom egyik kiemelkedő tollforgatója, a román népköztársaság akadémiajának és írószövetségének tagja, cezar petrescu egyike volt a legismertebb és legtermékenyebb román realista regényíróknak, több regényét magyar nyelvre is lefordították, legismertebb műveit a „sötét évek”, „fekete arany”, „apostol”, című regényei. cezar petrescu már fiatal korában a társadalmi kérdések felő fordult, a felszabadulás után megjelent műveiben a marxista-leninista tanítások szellemében folytatta írói tevékenységét.

cezar petrescut irodalmi tevékenységéért állami díjjal tüntették ki és 1954-ben megkapta a munka érdemrend első fokozatát.

20.43.

kk. 56. a degaulleista unr két muzulmán képviselőt kizárt soraiból
 py/fv/e kt párizs, 1961. március 10. /mti/

a degaulleista kormánypart, az unr soraiban, de francia kormánykörökben is nagy vihart keltett 25 algériai muzulmán képviselő és szenátor minapi feltűnő nyilatkozata.

amint arról beszámoltunk, a francia parlament algériai muzulmán tagjainak mintegy egyharmada sikraszállt az algériai köztársaság ideiglenes kormányával való közvetlen, hivatalos és előfeltételek nélküli tárgyalások mellett. szót emeltek a muzulmán képviselők és szenátorok az olyan kísértetek ellen, amelyekkel megpróbálnak algériában valamilyen „harmadik erőt” teremteni. nyilatkozatuknak egyik legjelentősebb pontja az volt, amelyben leszögezték: a szahara algériához tartozik.

a muzulmán képviselők és szenátorok az algériai internáló táborok feloszlátását, a kivégzések megszüntetését, a politikai foglyok és ezek között ben bella és társainak szabadlabrahelyezését követelték.

a degaulleista unr nemzetgyűlési képviselők csoportja pénteken délután foglalkozott az ügyel és két algériai képviselőt kizárt soraiból. az egyik kizárt képviselő, ali mallem a „leghivebb,” algériai degaulleistának számított...

a kormánypart soraiban közben felvetették: meg kell akadályozni, hogy az algériai muzulmán unr-képviselők részt vehessenek a partnak a jövő hét végén strasbourgban összeülő kongresszusán, nehogy a kongresszus szónoki emelvényéről hangot adhassanak hasonló állásfoglalásoknak.

a parlament folyosóin elterjedt hírek szerint további muzulmán képviselők és szenátorok is csatlakoztak a „huszonötök,” deklarációjához. rövidesen nyilvánosságra hozzák ezek névsorát.

joxe, az algériai ügyek minisztere a nemzetgyűlés egyik bizottságában kijelentette: azért, mert egyes képviselők elismerik az algériai köztársaság ideiglenes kormányát, mint az algériát képviselő egyetlen tárgyaló felet, nekünk ezt nem kell megtennünk...

48. kiadás

1961. március 10.

óra 10 perc

kk. 55. befejeződött a fiatal építőmunkások moszkvai értekezlete

t/su/rj éb

moszkva, 1961. március 10./tszsz/

a kremben pénteken befejezte munkáját a szovjet építőipar fiatal dolgozóinak országos értekezlete. a pénteki ülésen többek között felszólalt ignatyij novikov erőműépítési miniszter. elmondta, hogy az ifjúság tevékeny részvételével az idén a szovjetunióban 50 százalékkal több új erőmű és turbína kapacitást helyeznek üzembe, mint 1960-ban.

szergej pavlov, a komszomol központi bizottságának első titkára arról beszélt, hogy a lenini komszomol szervezetei az utóbbi években már nemcsak egyes üzemek, hanem egész iparágak - a kohászat, a vegyipar, - a közlekedés - felett vállalnak védnökséget. a fiatalok lelkesedése lehetővé teszi, hogy sok építkezést példátlanul rövid idő alatt befejezzenek, egy évnél is rövidebb idő alatt 37 bányát helyeztek üzembe a donyec-medencében, 8-9 hónap alatt építettek fel nagyotvasztókat a szokásos 13-15 hónap helyett.

az értekezlet résztvevői elfogadták a fiatal szovjet építőipari dolgozókhoz szóló felhívást és az szkp központi bizottságához intézett levelet./nti/

kk. 58. hruscsov szibériai tudósok között

t/su/rj éb

novoszibirszk, 1961. március 10./taszsz/

nyikita hruscsov miniszterelnök, szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának első titkára pénteken ellátogatott a szovjet tudományos akadémia szibériai tagozatának „tudományvárosába”, amelynek építését három évvel ezelőtt kezdték meg. a „tudományvárosban”, máris egyetem és 20 intézet működik, további 7 kutatóintézet építés alatt áll. hruscsov kíséretében volt dmitrij poljanszkij és gennagyij voronov is.

hruscsov több kutatóintézetbe látogatott el, szisztesen elbeszélgetett a tudósokkal és tanulmányozta munkájukat. a beszélgetésekben több fontos kérdést vetett fel a szovjet tudomány és technika további fejlesztésével kapcsolatban. /nti/

Re

kk. 57. vád-és védőbeszéd a tallini perben

t su/e éb t a l l i n , 1961. március 10. /taszsz/

mint már jelentettük, az észt háborus bűnösök perében pénteken elhangzott a vádbeszéd. walter raudsalu ügyész halált kért mindhárom vadlottra. elmondotta, hogy a megcáfolhatatlan adatok minden kétséget kizáróan bizonyítják a vádlottak bűnösségét.

az államügyész kijelentette: az észt népet mélységesen felháborítja, hogy az angol hatóságok nem hajlandók kiadni a főbűnöst, ain merét, noha a szovjet kormány ezt jegyzékben követelte.

gerrets és viik vádlottak közönyös arckifejezéssel hallgatták végig a vádbeszédet. egy arcizmus sem rezsent, amikor az ügyész go-lyó általi halált kért rájuk.

ezután alfred valdov tallini munkás, társadalmi vádló követelte a szakszervezetek és az észt békebizottság nevében a vádlottak szigorú megbüntetését.

ain mere, a távollevő fővádlott védője, rebane docens védőbeszédében azt állította, hogy mere nem született bűnöző, s csak a fasiszta rezsim tette azzá. mere még visszatérhet hazájába, ahol szigorú büntetés vár rá, am csak így szabadulhat meg a múlt súlyos terhétől, csak így válhat ismét emberre - mondotta.

gerrets és viik védői nem tagadták, hogy a vádlottak bűnössége bebizonyosodott. mindazonáltal gerrets védője enyhítő körülményként kérte tekintetbe venni védencének hajlott korát és betegségét. viik védője pedig megemlítette, hogy védence már tíz évet börtönben töltött a háború után, mert együttműködött a német megszállókkal. igaz ugyan, hogy eltitkolta a kalevi liivaban történt tömegmészárlásban vállalt részvételét.

az utolsó szó jogán

gerrets, a jugalai haláltábor volt helyettes parancsnoka az utolsó szó jogán elismerte, hogy részt vett sok szovjet, csehszlovák, német és más állampolgárságu békés ember meggyilkolásában. mégis kérte a bíróságot, vegye tekintetbe hajlott korát /55 éves/ és betegségét.

viik vádlott is irgalmas ítéletet kért. /mti/

La

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

49. kiadás

1961. március 10.

4 óra

perc

kk. 57. vád-és védőbeszéd a tallini perben

t s u / e é b

t a l l i n , 1961. március 10. /taszsz/

Mint már jelentettük, az észti háborús bűnösök perében pénteken elhangzott a vádbeszéd. Walter Naudsalu ügyész halált kért mindhárom vádlottra. Elmondotta, hogy a megcáfolhatatlan adatok minden kétséget kizáróan bizonyítják a vádlottak bűnösségét.

Az államügyész kijelentette: az észti népet mélyszégyen felháborítja, hogy az angol hatóságok nem hajlandók kiadni a főbűnöst, aimeret, noha a szovjet kormány ezt jegyzékben követelte.

Gennets és viik vádlottak közönyös arckifejezéssel hallgattak végig a vádbeszédet. Egy arcizmus sem rezgett, amikor az ügyész gölyő általi halált kért rájuk.

Ezután Alfred Valcov tallini munkás, társadalmi vádló követelte a szakszervezetek és az észti bekebizottság nevében a vádlottak szigorú megbüntetését.

Min mere, a távollévő fővádlott védője, reb. ne docens védőbeszédében azt állította, hogy mere nem született bűnöző, s csak a fasiszta rezsim tette azze. Mere még visszatérhet hazájába, ahol szigorú büntetés van rá, am csak így szabadulhat meg a múlt súlyos terheitől, csak így válhat ismét emberné - mondotta.

Gennets és viik védői nem tagadták, hogy a vádlottak bűnössége bebizonyosodott. Mindazonáltal Gennets védője enyhítő körülményként kérte tekintetbe venni védencének hajlott korát és betegségét. Viik védője pedig megemlítette, hogy védence már tíz évet börtönben töltött a háború után, mert együttműködött a német megszállókkal. Igaz ugyan, hogy eltitkoltta a kávéi liivában történt tömegmészárlásban vállalt részvételét.

Az utolsó szó jogán

Gennets, a jégvári haláltábor volt helyettes parancsnoka az utolsó szó jogán elismerte, hogy részt vett sok szovjet, csehszlovák, német és más állampolgárságú békés ember meggyilkolásában. Mégis kérte a bíróságot, vegye tekintetbe hajlott korát /55 éves/ és betegségét.

Viik vádlott is ingulmas ítéletet kért. /mti/

mti külföldi hírek

50. kiadás

1961. március 10.

1961. március 10. péntek

kk. 59. a brit nemzetközösségi értekezlet hírei

öbs/e éb

L o n d o n , 1961. március 10. /mti/

a Londonban szerdán megnyílt brit nemzetközösségi értekezlet pénteken délelőtt nem tartott ülést, az értekezlet résztvevői ugyanis az indiai körutjáról nemrégiben hazatért 2. erzsébet királynő vendégei voltak hivatalos villásreggeli.

pénteken délután ismét ülést tartott az értekezlet, ezen az ülésen nkrumah ghandi elnök szólt fel és kifejtette nézeteit a Leszerelés kérdéséről.

mint a reuter tájékozott körökre hivatkozva jelentette, Londonban általában egyetértenek annak álláspontjában, hogy a jövőbeni kelet-nyugati Leszerelési tárgyalások valamely formájában bevonják a tárgyalásokba a népi kínát is.

péntek estétől kezdve macmillan miniszterelnök külön-külön csoportokban látja vendégül a hét végére chequers-i otthonában a brit nemzetközösség vezetőit, ebből az alkalomból - mint a reuter rámutat - magánbeszélgetéseken különösen a délafrikai unió kormányának fajúldozó politikáját vitatják meg.

pénteken husz munkáspárti képviselő Lvéloen fordult macmillan miniszterelnökhöz és sürgette, zingják ki a brit nemzetközösségből a délafrikai uniót, ha annak kormánya folytatja a faji megkülönböztetés politikáját.

x x x

mint már jelentettük, dayal, az onsz kongói megbízottja pénteken new yorkba indult, hogy megbeszélést folytasson hammanskjöld főtitkárral.

Londonban egy onsz szóvivő közölte, hogy dayal szombaton reggel az angol fővárosba érkezik, rövid londoni tartózkodása alatt eszmecsereét folytat a brit nemzetközösség vezetőivel a kongói helyzetről.

Az onsz szóvivő hozzátette, hogy dayal kedd este érkezik a kongói kérdéssel.

21.00

A

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

51. kiadás

1961. március 10.

óra 7 perc

kk. 61. zorin beszéde a biztonsági tanácsban

t/su/rj éb

n e w y o r k , 1961. március 10./taszsz/

valerian zorin szovjet ensz-megbizott kijelentette, hogy a szovjet küldöttség támogatja a libériai küldött javaslatát. a szovjet kormány osztozik liberia és minden békeszerető ország mélységes aggodalmában az angolai portugál gaztettek miatt. portugália angolai cselekményei afrika békéjét és biztonságát veszélyeztetik és sürgős intézkedéseket követelnek a biztonsági tanácsból. teljesen tarthatatlanok a portugál küldött ellenvetései - folytatta -, mivel angola nem része portugáliának, angola nem ,,tengerentúli tartomány,, , ahogyan ezt a portugál kormány állítja, hanem gyarmat, önkormányzat nélküli terület, amely jelenleg a portugál gyarmattartók uralma alatt sanyúlódik. ezt a tényt elismerte és formálisan is leszögezte a közgyűlés határozata, amelyet a 15. ülészak első szakaszán hoztak tavaly ősszel.

zorin ezután hangoztatta, hogy a portugál kormány katonai és rendőri rémuralmat szabadított rá angola lakosságára, kegyetlenül üldözi és fizikailag megsemmisíti a szabadságukért küzdő angolai hazafiakat. az afrikai lakosság minden politikai és polgári jogától megfosztva a portugál gyarmattartók önkényének áldozatává vált.

a szovjet megbizott ramutatott, hogy jelenleg angolában 20 000 főnyi portugál hadero tartózkodik, s szüntelenül érkeznek a jelentések újabb nagylétszámú alakulatok behajózásáról. ismertette de andrade politikusként, az angolai népfelszabadító mozgalom elnökének hruscsovhoz intézett terviratát, amelyben a biztonsági tanács beavatkozását és vizsgálóbizottság kiküldetését kéri. de andrade megállapítja, hogy a portugál gyarmati hatóságok továbbra is tömegesen pusztítják luanda lakosságát.

a legutóbbi események egyértelműen azt mutatják, hogy a portugál kormány elveti a gyarmati kérdés békés megoldásának minden lehetőségét, katonai összetűzéseket provokál angolában és más gyarmatain - folytatta zorin.- a szovjet küldöttség úgy véli, hogy a biztonsági tanács nem nézheti ölvetett kézzel a napnál világosabb tényeket, amelyek arról tanuskodnak, hogy portugália fegyveres erővel igyekszik vérbe fojtani angola népének függetlenség-törekvését. az ensz kötelessége, hogy megkövetelje tagállamától, portugáliától mindazoknak a kötelezettségeknek teljesítését, amelyeket ez az állam az ensz-be való belépésekor az alapokmányának megfelelően magára vállalt, s amelyeket ma durvan és cinikusan megszeg. a szovjet küldöttség szükségesnek tartja, hogy az angolai kérdést tüzzék a biztonsági tanács napirendjére és tüzetesen vizsgálják meg./mti/

--

21.10.

La

m t i k ü l f ö l d i h i r e k

52. kiadás 1961. március 10. óra / perc

kk. 64. hétfőre várható az ENSZ ügyrendi bizottságának napirendi javaslata

pd/rj kt new york, 1961. március 10./mti/

az ENSZ hivatalos közlönye pénteken reggel úgy jelent meg, hogy a hétfői programban sem a közgyűlés teljes ülésének, sem a bizottságoknak összehívása nem szerepel. ennek ellenére majdnem bizonyosra vehető, hogy hétfőn össze fog ülni az általános ügyrendi bizottság és megteszi javaslatát a közgyűlés napirendjéről, közben ugyanis befejeződnek a napirend körüli tárgyalások, kialakulnak a végleges álláspontok és akár megegyezéssel, akár megegyezés nélkül megfogják állapítani, melyek kérdések szerepeljenek a 15. közgyűlés második részének napirendjén. a szocialista országok vezetői egyébként szombaton a szovjet ENSZ-missziók Glen Cove-i pihenő-házában megbeszélést tartanak.

--

kk. 65. tizenöt éves a koreai újságíró szövetség

t/br/rj éb phenjan, 1961. március 10./taszsz/

pénteken phenjanban ünnepi gyűlést tartottak a koreai újságíró szövetség fennállásának 15. évfordulója alkalmából. az újságírók és a fővárosi dolgozók megjelent képviselői előtt no szok szon, a koreai újságíró szövetség központi vezetőségének elnöke, a nodon szinmun főszerkesztője mondott beszédet./mti/

--

kk. 66. szecsenko-ünnepség moszkvában

t/su/rj éb moszkva, 1961. március 10./taszsz/

a nagy színházban pénteken diszünnepségen méltatták a száz éves Mihály nagy ukrán költő, festőművész és forradalmi demokrata, tarasz szecsenko érdemeit. nyikolaj gribacsov költő beszéde után felolvasták a béke világtanács titkárságának üdvözlését, majd nyikolaj tyihonov orosz költő, olasz goncsar ukrán író, kamil jasen üzbég író mondott beszédet. ezután belgán, csehszlovák és lengyel íróvendégek méltatták szecsenko költészetének hatásait a szlav testvérírodalmakra./mti/

--

21.10.

A

51. kiadás

1961. március 10.

óra perc

kk. 61. zorin beszéde a biztonsági tanácsban

t/su/rj éb new york, 1961. március 10./taszsz/

valerian zorin szovjet ensz-megbizott kijelentette, hogy a szovjet küldöttség támogatja a libériai küldött javaslatát. a szovjet kormány osztozik libéria és minden békeszerető ország mélységes aggodalmában az angolai portugál gáztettek miatt. portugália angolai cselekményei afrika békéjét és biztonságát veszélyeztetik és sürgős intézkedéseket követelnek a biztonsági tanácsától. teljesen tarthatatlanok a portugál küldött ellenvetései - folytatta -, mivel angola nem része portugáliának. angola nem ,,tengerentúli tartomány,, , ahogyan ezt a portugál kormány állítja, hanem gyarmat, önkormányzat nélküli terület, amely jelenleg a portugál gyarmattartók uralma alatt sanyúlódik. ezt a tényt elismerte és formálisan is leszögezte a közgyűlés határozata, amelyet a 15. ülés első szakaszán hoztak tavaly ősszel.

zorin ezután hangoztatta, hogy a portugál kormány katonai és rendőri rémuralmat szabadított rá angola lakosságára, kegyetlenül üldözi és fizikailag megsemmisíti a szabadságukért küzdő angolai hazafiakat. az afrikai lakosság minden politikai és polgári jogától megfosztva a portugál gyarmattartók önkényének áldozatává vált.

a szovjet megbizott rámutatott, hogy jelenleg angolában 20 000 főnyi portugál haderő tartózkodik, s szüntelenül érkeznek a jelentések újabb nagylétszámú alakulatok behajózásáról. ismertette de andrade politikusnak, az angolai népfelszabadító mozgalom elnökének hruscsovhoz intézett terviratát, amelyben a biztonsági tanács beavatkozását és vizsgálóbizottság kiküldetését kéri. de andrade megállapítja, hogy a portugál gyarmati hatóságok továbbra is tömegesen pusztítják luanda lakosságát.

a legutóbbi események egyértelműen azt mutatják, hogy a portugál kormány elveti a gyarmati kérdés békés megoldásának minden lehetőségét, katonai összetűzéseket provokál angolában és más gyarmatain - folytatta zorin.- a szovjet küldöttség úgy véli, hogy a biztonsági tanács nem nézheti ölbe tett kézzel a napnál világosabb tényeket, amelyek arról tanuskodnak, hogy portugália fegyveres erővel igyekszik vérbe fojtani angola népének függetlenség-törekvését. az ensz kötelessége, hogy megkövetelje tagállamától, portugáliától mindazoknak a kötelezettségeknek teljesítését, amelyeket ez az állam az ensz-be való belépésekor az alapokmányának megfelelően magára vállalt, s amelyeket ma durvan és cinikusan megszeg. a szovjet küldöttség szükségesnek tartja, hogy az angolai kérdést tüzzék a biztonsági tanács napirendjére és tüzetesen vizsgálják meg./mti/

21.10. *La*

mti külföldi hírek

52. kiadás

1961. március 10.

óra / perc

kk. 64. hétfőre várható az ENSZ ügyrendi bizottságának napirendi javaslata

pd/rj kt n e w y o r k, 1961. március 10./mti/

az ENSZ hivatalos közlönye pénteken reggel úgy jelent meg, hogy a hétfői programban sem a közgyűlés teljes ülésének, sem a bizottságoknak összehívása nem szerepel. ennek ellenére majdnem bizonyosra vehető, hogy hétfőn össze fog ülni az általános ügyrendi bizottság és megteszi javaslatát a közgyűlés napirendjéről, közben ugyanis befejeződnek a napirend körüli tárgyalások, kialakulnak a végleges álláspontok és akár megegyezéssel, akár megegyezés nélkül megfogják állapítani, melyek kérdések szerepeljenek a 15. közgyűlés második részének napirendjén. a szocialista országok vezetői egyébként szombaton a szovjet ENSZ-missziók Glen Cove-i pihenő-házában megbeszélést tartanak.

-.-

kk. 65. tizenöt éves a koreai újságíró szövetség

t/br/rj éb p h e n j a n, 1961. március 10./taszsz/

pénteken phenjanban ünnepi gyűlést tartottak a koreai újságíró szövetség fennállásának 15. évfordulójára alkalmából. az újságírók és a fővárosi dolgozók megjelent képviselői előtt ho szok szon, a koreai újságíró szövetség központi vezetőségének elnöke, a nodon szinmun főszerkesztője mondott beszédet./mti/

-.-

kk. 66. szecsenko-ünnepség moszkvában

t/su/rj éb m o s z k v a, 1961. március 10./taszsz/

a nagy színházban pénteken diszünnepségen méltatták a száz éve elhunyt nagy ukrán költő, festőművész és forradalmi demokrata, tarasz szecsenko érdemeit. nyikolaj gribacsov költő beszéde után felolvasták a béke világtanács titkárságának üdvözlését, majd nyikolaj tyihonov orosz költő, olesz goncsar ukrán író, kamil jasen üzbég író mondott beszédet. ezután belgár, csehszlovák és lengyel íróvendégek méltatták szecsenko költészetének hatását a szláv testvérirodalmakra./mti/

-.-

kk. 62. az amerikai külügyminisztérium szóvivője a nyugat-berlini kérdésről -- a washingtoni politikai élet hírei

ö b s / e é b w a s h i n g t o n , 1961. március 10. /mti/
u, n, x

nyugati hírügynökségek jelentése szerint lincoln white, az amerikai külügyminisztérium szóvivője pénteken újságírók kérdéseire válaszolva „nyomatékosan”, kijelentette, hogy „az egyesült államoknak nincs szándékában csökkenteni nyugat-berlinben állomásozó helyőrségének létszámát”,

white a továbbiakban hangsúlyozta, hogy az amerikai kormány „többé nem érzi magára nézve kötelezőnek azokat a nyugati javaslatokat, amelyeket az 1959. évi genfi külügyminiszteri értekezlet utolsó szakaszában a nyugat-berlinben állomásozó nyugati haderők esetleges csökkentésére tettek”, a külügyminisztérium szóvivője ezt azzal próbálta indokolni, hogy az 1959-ben berlini kérdéssel folytatott tárgyalásokon a szovjetunió szerinte „elutasította a nyugat által felkínált engedményeket”,

végül egy újságíró megkérdezte, az a nyilatkozat azt jelenti-e, hogy az egyesült államok közelemén kormányja kizártnak tartja a berlinről megkezdett tárgyalások folytatását azon a ponton, ahol a tárgyalásokat genfben abbahagyták? white válaszában azt a véleményét fejezte ki, hogy „a tárgyalásoknak előlrol kellene kezdődniük”, hozzátette azonban, „ezt nem állithatja határozottan”,

x x x

az ap jelentette, hogy grewe, washingtoni nyugatnémet nagykövet pénteken felkereste kennedy elnököt a fehér házában. távozásakor újságíróknak kijelentette, hogy megvitatták kennedy és adenauer áprilisi közepén esedékes találkozási terveit.

röviddel grewe távozása után a fehér ház bejelentette, hogy kennedy elnök hétfőn fogadja brandt nyugat-berlini polgármestert.

x x x

kennedy pénteken dr. frederick reinhardt-ot az egyesült államok új római nagykövetségévé nevezte ki. reinhardt jelenleg kairói amerikai nagykövet.

x x x

/folyt.köv./

ha

mti külföldi hírek

54. kiadás

1961. március 10.

óra

perc

kk. 62. /az amerikai külügyminisztérium...folyt./cs/e

r ó m a

az egyesült államok római nagykövetsége pénteken este közölte, hogy harriman, kennedy elnök vándor nagykövete olaszországi tanácskozásai után az iráni sah meghívására teheránba utazik. harriman vasárnap délután indul teheránba és két napot tölt az iráni fővárosban.

kk. 60. gromiko látogatása sik endrénél

t br/e éb

n e w y o r k , 1961. március 10./taszsz/

andrej gromiko szovjet külügyminiszter, az ensz-közgyűlés 15. ülészakán részvevő szovjet küldöttség vezetője pénteken látogatást tett sik endrénél, a magyar küldöttség vezetőjénél és v. davidnál, a csehszlovák szocialista köztársaság küldöttségének vezetőjénél. /mti/

kk. 63. a madridi perben az ügyész 9 évi börtönbüntetést kért a vádlottakra

q fn/e éb

m a d r i d , 1961. március 10. /mti/

pénteken a madridi per második napján az ügyész fejenként 9 évi börtönbüntetést kért a vádlottakra, akiket - mint ismeretes - állítólagos franco-elleni összeesküvés és a franciaországban élő spanyol köztársasági politikusokkal való kapcsolat miatt állítottak törvény elé.

a védelem képviselője hangsúlyozta: a száműzetésben élő köztársasági vezetők nem bélpoklosok, ezért a velük való kapcsolatot nem törvénybe ütköző bűncselekmény. /neuter/

21.23.

A

mti külföldi hírek

55. kiadás

1961. március 10.

óra

perc

kk, 68, hírek kongóból

ösm/eéb
n,q,y,c,u,t

1961. március 10./mti/

Leopoldville

Leopoldvilleben továbbra is folynak a tárgyalások az ENSZ-hatóságok és az ileo-kormány megbízottjai között a baranában és matadiban lefolyt véres összetűzésekről s arról, hogy az ENSZ hogyan juthatna vissza erre a két fontos támaszpontra.

mint már közöltük, dayal, hammarskjöld kongói képviselője pénteken elutazott New Yorkba az ENSZ-közgyűlésre. elutazása előtt bizakodóan nyilatkozott a tárgyalásokról s kijelentette, hogy reméli, „kölsönösen kielégítő megállapodásra,, fognak jutni.

dayalnak ezzel a kijelentésével csaknem egyidejűleg az ileo-kormány külügyi szóvivője úgy nyilatkozott, hogy matadi kérdésében a jelenteg madagaszkáron tárgyaló kaszavubu elnök véleménye lesz a döntő. a döntés meghozataláig tehát eltelik még egy-két nap.

a ctk hírigyűlés a pti indiai hírigyűlés értesülésére hivatkozva közli, hogy március 9-én 19 belga tiszt érkezett Leopoldvillebe s azonnal tovább utazott a thysvillei katonai táborba, mo-butu zsoldosainak kiképzésére.

tananarive

csombo „kerekasztal-értekezlete,, pénteken két ülést tartott. az ülésekről az est folyamán adnak ki közleményt.

az értekezlet egyes küldöttei nem hivatalos formában közölték ujságírókkal, hogy az elképzelések szerint létre akarják hozni a kongói „egyesült nemzetek közösségét,, amely szuverén államok laza szövetségét jelentené, főként törzsi és gazdasági alapokon. az egyes államok részt vennének a kongói „közös piacban,,. az államok miniszteriből tanácskozó bizottságot alakítanának, ez a bizottság határozná meg a közös érdekű gazdasági és esetleg katonai tennivalók összehangolását, a más országokkal fennálló kapcsolatokra vonatkozó politikát.

elmondották, hogy az értekezlet újra meg akarja vizsgálni kongói politikai térképét s meg akarja szüntetni a hatartartományból álló területi felosztást.
/folyt.köv./

21.30:

Ra

kk. 68. /hírek kongóból...folyt./sm/e

n e w y o r k

hammarskjöld pénteken bejelentette, különmegbízottat küld brüsszelbe, hogy az tárgyaljon és állapodjon meg a belga kormánnyal a belga katonai és polgári személyzet kivonásáról kongóból. a különmegbízott, tadjeb sahbani tunéziai nagykövet néhány napon belül brüsszelbe érkezik.

u j d e l h i

krisna menon indiai hadügyminiszter pénteken közölte, hogy a kongóba induló indiai csapatok létszáma megközelíti az ötezeret. ebből 2886 lesz katona, a többi segédszemélyzet. az indiai csapatok első egységei kedden indulnak el kongóba.

az avami daur című indiai hetilap legutóbbi számában foglalkozik a kongói helyzettel. „kongóban jelenleg a legfontosabb tennivaló az, hogy el kell ismerni gizenga kormányát kongó törvényes kormányának, s neki mind több és több katonai és anyagi segítséget kell adni, - írja a lap.

b e l g r a d

a jugoszláv ujságírók szövetsége pénteken tiltakozott hammarskjöldnél amiatt, hogy hétfőn leopoldvilleben terrorista támadást intéztek egy jugoszláv ujságíró ellen. a leopoldvillei rendszer bérencei - közlik a főtítkarral a jugoszláv ujságírók - megtámadtak milutin milenkovic jugoszláv ujságírót, a borba tudósítóját, késszurásokkal súlyosan megsebesítették, ellopták pénzét és lakáskulcsát is elvették tőle.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

l e o p o l d v i l l e

az ensz szóvivője pénteken kijelentette, legjobb tudomása szerint gizenga továbbra is stanleyvilleben van, és semmi sem erősíti meg azokat a híreszteléseket, hogy gizengát eltávolították a kormány éléről.

La

k. 67. szovjet felszólalás az ensz ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottságának ülésén

t/pi/rj é b d e l h i , 1961. március 10./taszsz/

az ensz ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottságának 17. ülés-
szaka ázsia gazdasági helyzetéről tárgyal. a pénteki ülésen felszó-
lalt g.m. puskin szovjet külügyminiszterhelyettes, a szovjet kül-
döttség vezetője, kiemelte az ázsiai szocialista országok - a kínai
népköztársaság, a koreai népi demokratikus köztársaság, a vietnami
demokratikus köztársaság és a mongol népköztársaság - gyors gazdasá-
gi fejlődésének eredményeit, különös örömmel emlékezünk meg -
mondotta - barátunk, a nagy kínai nép sikereiről. a kínai népköz-
társaság az utóbbi három évben acéltermelésben világviszonylatban a
kilencedik helyről a hatodik helyre, szénkitermelésben pedig az ö-
tödik helyről a második helyre került.

puskin külügyminiszterhelyettes hidegháborús megnyilvánulásnak
minősítette, hogy ezek az országok mindmíg nem vehetnek részt az
ensz ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottságának munkájában, ho-
latt ázsia területének egynegyede, lakosságának pedig körülbelül
fele hozzájuk tartozik.

a fiatal független ázsiai országok problémájára kitérve, puskin
hangsúlyozta, hogy nagy erőfeszítéseket kell tenni a gyarmati rend-
szer és gazdasági következményeinek megszüntetésére, egyszersminden-
korra számítani kell az ázsiai országokból az éhínséget, a nyomort, a
járványokat. az ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottság köteles
segíteni az ázsiai országoknak, hogy ne a távoli jövőben, hanem
még ennek a nemzedéknek az életében utólérjék gazdaságilag az eu-
rópai országokat.

puskin ezután ismertette azt a segítséget, amelyet a szovjetunió
az ázsiai országok iparosítási erőfeszítéseikhez nyújtott, majd a kö-
vetkezőket mondotta:

- a gazdaságilag elmaradott országok fejlődése meggyorsításának e-
gyik legfontosabb forrása lenne az általános és teljes leszerelés
megoldása, a leszerelés mindenekelőtt lehetővé tenné, hogy ezek az
országok saját népgazdaságuk fejlesztésére fordítsák azokat az össze-
geket, amelyeket jelenleg katonai célokra költenek. az általános
és teljes leszerelés lehetővé tenné ezenkívül, hogy a gazdaságilag
fejlett országok a jelenleg fegyverkezésre fordított összegek egy
részéből segítséget nyújthassanak más országoknak. a szovjet kormány
több ízben kijelentette már, hogy az általános és teljes leszerelés
esetén kész az illymódon felszabaduló anyagi eszközökből segítséget
nyújtani a gazdaságilag elmaradott országoknak.

/folyt.köv./

ha

kk. 67. / szovjet felszólalás az ensz.....1. folyt./rj

puskin külügyminiszterhelyettes hangsúlyozta, hogy a szovjet-unió minden tőle telhetőt elkövet a leszerelés problémájának mielőbbi megoldásaért. meglepéssel nyugtázta, hogy sok ázsiai és távolkeleti ország, olyanok, mint például india, indonézia, ceylon, burma, kambodzsa és afganisztan, szintén sürgetik a megegyezést ebben a kérdésben és gyakorlati erőfeszítéseket tesznek ebben az irányban.

elképzelésünk szerint - zárta beszédét puskin - az ensz ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottságának a térséghez tartozó országok fejlődési kilátásai szempontjából komolyan kell foglalkoznia a leszerelés gazdasági és szociális kihatásainak tanulmányozásával./mti/

.-.

kk. 69. az angolai kérdés vitája a biztonsági tanácsban

pd/lt/rj ga new york, 1961. március 10./mti/

az mti tudósítója jelenti:

A biztonsági tanács pénteken délelőtt megkezdte az angolai kérdés tárgyalását. érdemi felszólalásokra azonban még nem került sor, csupán előlőtt folyt a vita, hogy a biztonsági tanács napirendre tűzze-e a kérdést, vagy sem.

Az ülést élénk kulisszák mögötti tárgyalások előzték meg. ennek oka az, hogy az angolai ügy tárgyalásával kapcsolatban az egyesült államok kormánya nagyon nehéz helyzetbe került. angola a gyarmatosítás egyik utolsó bástyája s a portugál gyarmatosítóknak eddig sikerült viszonylagos csendet tartaniuk az angolai kegyetlenkedések körül. ha a biztonsági tanács tárgyalja a kérdést, akkor a világközvélemény természetesen átfogóan tájékozódik erről a kérdésről. ezért angliának és franciának - amelyeknek még vannak gyarmataik - kezdetlől fogva a kérdésnek a biztonsági tanácsban való megtárgyalása ellen foglalt állást. egészen más azonban az egyesült államok helyzete. kennedy elnök mindent elkövet, hogy megnyerje az afrikai népek rokonszenvét és megbizottja, williams külügyi államtitkár legutóljára is ezt a népszerű jelszót hangoztatta, hogy „afrika az afrikáiké”, ilyen körülmények között az egyesült államok nem foglalhat nyíltan állást a gyarmatosítók mellett. másrészt azonban portugália tagja a nato-nak s az egyesült államoknak szövetséges, tehát alig lehet elképzelni, hogy az egyesült államok közreműködjenek portugália elítélésében. mindezek következtében washington új

taktikával kísérletezett. a kérdés napirendre tüzéséhez a biztonsági tanácsban hét szavazat szükséges. kezdetlől fogva bizonyos volt, hogy a javaslatot benyújtó liberia, valamint a szovjetunió, ceylon, az egyesült arab köztársaság és ecuador a javaslat mellett szavaz.

/folyt.köv./

hr

kk. 69. /az angolai kérdés.....1. folyt./nj

Az Egyesült Államok úgy határozott, hogy szintén megszavazza a kérdés napirendre tüzését, mert akkor még mindig csak hat szavazatot kap a javaslat, ha a többi öt biztonsági tanácsi tag tartózkodik a szavazástól. Ez a taktika azonban nem vált be.

A biztonsági tanács ülése előtt padmore libériai nagykövet, a libériai ENSZ-delegáció vezetője, aki a biztonsági tanács ülésének összehívását kérte, kijelentette az mti new york-i tudósítójának: „Liberia el van szánva arra, hogy mindenképpen a világ nyilvánosságának ítélőszéke elé tárja az angolai ügyet: ezért abban az esetben, ha a javaslat nem kapja meg a szükséges többséget, vagy a közgyűlés rendkívüli ülésszakának összehívását fogom kérni, vagy pedig azt, hogy a rendes közgyűlés sürgősen tüzze napirendre az angolai ügyet, - mondotta a libériai nagykövet.

Valószínűleg ennek az elhatározásnak és más körülményeknek a következménye az, hogy a délelőtti ülés végére már úgy látszott, hogy a libériai javaslat meg fogja kapni a szükséges szavazatokat és megkezdődik majd az érdemi tárgyalás. Ez véglegesen a biztonsági tanács péntek délutáni ülésén fog eldőlni.

A nyugati hírügynökségek jelentik, hogy a biztonsági tanács péntek délutáni - magyar idő szerint kevéssel 21.00 óra után megnyílt - ülésén elhatározta, napirendre tüzi az angolai helyzet vitáját.

A biztonsági tanács tizenegy tagja közül heten bejelentették, hogy támogatják a libériai indítványt, illetve nem ellenzik a kérdés napirendre tüzését. Mivel ez elegendő a kérdés napirendre tüzéséhez, hivatalos szavazás nélkül elhatározták az angolai helyzet megvitatását.

A napirendre tüzés előtt felszóltatt chile és a csing kaji-szekkikk képviselője.

La

mti külföldi hírek

60. kiadás

1961. március 10.

óra 9 perc

kk. 70. szabó ferenc ludas matyijának nagysikerű bemutatója prágában

le/rj ga p r a g a, 1961. március 10./mti/

a prágai smetana színházban, a nemzeti színház opera-színházban pénteken mutattak be szabó ferenc kossuth-díjas zeneszerzőnk „ludas matyi,” című balettjét. az előadást nagy érdeklődés előzte meg. a ludas matyi az első magyar táncjáték, amelyet a prágai nemzeti színház műsorára tűzött. a péntek esti bemutatón szabó ferenc is részt vett.

az ünnepi premier közönsége sorában megjelentek vladimir koucky és alexander dubcek, a csehszlovák kommunista part központi bizottságának titkari, frantisek kahuda iskola-és kulturálisügyi miniszter, zdenek nejedly, a csehszlovák tudományos akadémia elnöke, bonumir lomsky honvédelmi miniszter, ladislav stoll akadémikus, valamint a csehszlovák társadalmi és művészeti élet számos kiváló-sága. részt vett a bemutatón marjai józsef, a magyar népköztársaság prágai nagykövete és nádassy kalman, a magyar állami operaház igazgatója, aki csehszlovák kulturális szervek meghívására érkezett prágába a magyar balett bemutatójának.

a táncjáték főszerepeit jiri blazek, irena keplerová és oldrich stodola alakították, a zenekart josef cech vezényelte. az előadást antonin landa koreográfus rendezte. a bemutató közönsége az előadás után hosszasan ünnepelte a balett szerzőjét és szereplőit. marjai józsef magyar nagykövet az előadást követően koktélpartit adott, amelyen a csehszlovák kulturális élet több vezető személyisége, az előadás szereplői és számos neves művész vett részt.

kk. 71. sevcsenko-émlékünnepség kijevben

t/su/rj ga k i j e v, 1961. március 10./taszsz/

pénteken este kijevben emlékülünepségen ülték meg tarasz sevcsenko halálának 100. évfordulóját. mikola bazsan ukrán költő ünnepi beszédében hangoztatta, hogy sevcsenko a népek testvériségének, az emberiség közös szabadságharcának dalnoka volt. az ünnepségen felolvasták a béke világtanács titkárságának táviratát./mti/

v é g e